

2151

16

Puku ya 4.

Tena ya 24.

Tenana ya 1: Kgobakano ya ba leloko go beya mojalefa le sa
bolabola ka thoto.

Po...

4572 Motso mo a ile a hwa dilo tsa gwe ka moka di a bulukiwa. Dilo tse bjale ka dithapō le mothahu. Ke tsona dithoto tsa mohu. Motse o mongwe le o mongwe o na le mojalefa. Ke mowe o kwago ba re kgoši ya tloga ngwe e ya sala. Bjale bana ba kgoši re loba ka moka yo e tla ba go kgoši a re mo tsebe.

2152

4573 Bokgaleke a ba fele, bo mamaleka tsa go fisa. Ka tsatsi lewe ba bolokago mohu, ka moragō ga t selo. Ba nyaka go tseba gore mojalefa ke mang. Bjale beng ba mohu ba tla ba fetola gore ke sekae. Rena e su re be kgaufsi le taba ewe, ka baka la gore re ka sitwa go lla lehu la mohu. Batho ba ka re tshoga ba re re diyo bolaya re nyaka go sala re dira taba ya mohuta owe.

4574 Monyanya wa meriri ya dipeudi. Ka tsatsi lewe yo mongwe le yo mongwe mo a e ya o gopola gore ro bona mojalefa. Le gore dithoto di tla abaganywa bjang. Tsatsi lewe ba ka supa mojalefa goba aowa. Letsatsi le ka boetswa moragō, ka baka la gore diphiso tsa tlou a di phathagane. Mothomong ba boetsa taba moragō ka baka la motho yo mongwe wa leloko, ka baka la go thokega ga gwe. Le ge kgadi e kgolo ya motse owe mo e tle gona, ba t ka seke ba kgona go supa mojalefa goba go aroganya thoto.

4575 Mphini wa kgadi beta o molelle ka gobane le mošo wa noka o wa lema. Ke gore kgadi e na le malalamabe. Ka molomo wa gwe le mošo wa noka o wa fithla. Le badimo ba phakisa ba mokwa. Ke mokgwa owe ba ka se ke go ba mo thaetsa taba. Le mohu ditaelo tse dintsi o laela yena. Kgadi ke yona

R1/

mathatho. Mathatho, ke gore ke yêna yowe a swanetsêgo go
2153 ôma pele ga batho ka moka a šupê mojalefa.

4576 Tošo ya morithi wa lehu. Ge mojalefa a sešu a
šupiwe ka moka ga bona ba sa alametše ke morithi wa lehu. Ge
mojalefa a šupilwe ka moka ga bona morithi wa lehu o tlogile,
ka baka la gore mojalefa yo moswa o thibile kowa bakeng sa mohu.
Bjale ba tla tšeya mathô a bona ba lebella mojalefa yo moswa.

Ba lebeletše mediro le mekgwa. Ke baka lewe go yago gwa ba
le thibêlo, ba re re ka šitwa go lla sello. Bahwedi ba swane-
tše go lla sello sa mohu go sena motho yo ba mo lebeletšego.
Letšatši la go fela ga sello le tla fithla ba beya mojalefa.

4577 Ka tšatši lewe la tlošo ya morithi wa lehu, ba leloko
ka moka ba swanetše go tsibiswa pele ga lebaka. Le batho ba
šele bawe ba thlomphiwago le bona ba tsibiswa, gore yo a nago
le lebaka a ka ba gôna. Go tšilo bôna mo ba tloša morithi
wa lehu. Kgadi yona ke molaš a ya swanêla go thokega, bjale
ka ge go thlalošitšwe ka mo maphepheng a ka godimo. Gore ge
kgadi e se gona tšhupo ya mojalefa e ka se be gôna. Ba ka boe-
tša tšhupô moragô, ba beya le lengwe letšatši.

2154 4578 Letšatši la thobošo. Letšatši lewe ke letšatši le
legolo. Ka lona ke lona lewe le swanetšego go šupiwa mojalefa.
Lentšu le thobošo le šupa gore mohu ke moka o solokgile le ka
se sa tsoga le mone. Yo mongwe le yo mongwe a thôbôgô.
Bjale ka go riale mowe ba swanetše go šupa yowe ba tla ša-
lago ba holofetše yêna ka baka la gore yola ba ba thobošitše
ba thobogile. Le ga go le bjale letšatši lewe la thobošo
le tsibiwa gore go swanetše gore go šupiwa mojalefa, le ka no
feta gwa beiwa le lengwe letšatši. Phiyô tša tlou a di
phathagane. Re swanetše go lebella monyanya o wa thobošo,
tše re tla di bôna ka moragô.

4579 Morithi wa lehu o tušwa x ka meriri ya mafello. Ke
gore ka moragô ga bjala bja go thekga dipeudi tša bathologadi.

Ka lona tsatsi lewe ke letsatsi le legolo kudu. Gona le mabjale a mantši, ka ona bathologadi ba yo tloša morithi wa lehu. Monna yo mongwe le yo mongwe wa barwa ba mohu, o swanetše go beula mothologadi yowex a tlogo dula naš. Ka lona letsatsi lewe yowe a beutšego mothologadi o dula le mosadi yowe. 2155 Ke gore o lala a robetše ka ngwakong wa gwe. Ka go riale mowe morithi wa lehu o tlogile pele ga bathologadi. Modirō ke o nowe wa go beula bathologadi. Ge e le mabapi le tšhupō ya mojalafa e tla ba ya ka moswana.

4580 Tšhupō ya mojalafa. Ka lona tsatsi lewe la dipeudi, bona beng ba bo mohu ba ya ba dula thopa ya bona. Mowe thopeng ba dula pele ga gore medirō ka moka e thomiwe. Ba yo rera ka mokwa owe modirō o swanetšego go sepela ka ona. Bjale ge ba feditše mererō ya bona, ke gona ba ka ya ba bula modirō. Ga na kowa thopeng bona beng ba beile letsatsi lewe mojalafa a tla go šupiwa ka lona. Ke bona bawe ba botšago batho bawe ba swanetše go ba gona tšhupong ya mojalafa. Ke moka ka tsatsi lewe ba butšitšwego, ba tlilo šupa mojalafa.

4581 Mothahu wa thoboši o ba gona tsatsi la bjala bja go phalola bathologadi la bobedi. Meriri ba phalola ka bjala, bjale bjowe bo bitsiwago bjala bja meriri goba bja go thoša thitshila. Ke bjala ba bja thitshila. Ka lona tsatsi lewe ba swanetše go thaba kgomo ya thobošo. Bjale ba no ya ba bo- 2156 etša morerō wa bona moragō gore lehono re ka se ke ra kgona selo, taba kgolo modirō wa thoboši o swanetše goba ka moswana le wa go foka dithapō.

4582 Ka moswana ba tsogela ga bo mohu. Tala e apeilwe a lewe ka mphaka. Yo mongwe le yo mongwe ge boesa o tsama a phunula malaka a libile motseng wa bo mohu. Ke moka ngaka e tla dira modirō ga modirō owe wa ngaka ke moka ba thaba kgomo owe ya thoboši. Lebaka la go šupa mojalafa a le gona, ka baka la modirō owe. Ba tla beya lebaka le lengwe la go

šupa mojalefa. Batho ba bangwe ba leloko ba tla butšiša
gore go thobošwa re thobošitšwe bjale mong wa rena o kae.

2157 4583 Putšišo owe ya mojalefa, e swanetšwe go bolwabolwa.
Mojalefa a swanšla go šupiwa lehono, ka baka la gore re t
sa le mo mogokgong. Motho yowe a hwilego a še mpja ke motho.
Ka baka lewe re swanetše go mo llela. Ka moragō ga ngwaga
ke gōna re ka gopolago mojalefa. Batho ba ka gopola gore
mohu o diyo bolaiwa le nyaka go ba lez diya tša tše. Lentšú
lewe le swanetše go thlaba dipelo tša batho. Ba gomšiš
moragō ba tla goma ba boya ge dipelo tša bona di kgibile.

4584 Go kgiba ga dipelo tša bona ke go lla lehu la mohu. Ke
gore ka moragō ga mo bahwedi ba ndile selo sa mohu, bona beng
ba tla goma ba ba bitša. Bjale ka tšatši lewe yo mongwe le
yo mongwe o kgodilwe bakeng sa selo. Gōna mowe a gona motho
yo a ka belaelago bakeng sa selo. Lentšú la kgadi le lona le
ka se ke la hunapana o tla šupa kgadi pelo ya gwe e lokologile.
Ka baka lewe badimo le bona ba tla lala, ka baka la gore menš-
ya ya batho e letše. Ka gobane gantši badimo ba tsoša ke
melomo ya batho. A še batho ka moka aowa beng ba bo mohu.

2158 4585 Motho yo mongwe le yo mongwe wa bo mohu o tsibišwa
pele ga lebaka. Sepogo a se a loka. Sepogo ke go fo re ka
mošwana le tle go na le taba ya gore. Ke sona sepogo sewe.
Ka baka lewe la sepogo ba bangwe ba tla tla ba bangwe ba ka
ac k be gona. Bjale ka go riale mowe morerō wa bona o ka
se ke wa loka. Ka baka la gore a ba gathana ka moka.

4586 Bjale ka lehu la Mohofe. Ka moragō ga lehu lewe la
gwe, ba ile ba lla selo. Mōebendi wa motse a ba tsibiša
gore bana ba bolaya ke dintu. Ka tšatši la gore go eniwa
mela wa go thoba bana meriri. Ba ile ba dumelana naš.
Meriri e thobiwa ka bjala bja thešhila. Ka tšatši la go
riteletša bjala a goma a ba tsibiša. O ile a tsibiša

ngaka swe ilego ya alafa lehu. Ka lona letšatši lewe la
bjala bja thetshila yo mongwe le yo mongwe o ile a ba gona.
Moya sellong sa o wabo o ya a swere serotwana. Ke gore mosadi
yo mongwe le yo mongwe wa bo leloko la mohu, o ya a rwele mabêlê
ka serotwana. A yo thiba mothahu o la ba dirilego bjala
ka ona.

45 Mohofê o be a na le x basadi ba babedi. Maolle le
Matsebe. Mosadi wa pele ke Maolle Matsebe ke mosadi wa
bobedi. Mosadi wa pele ke ngwana wa malome wa gwe. Wa
bobedi e no ba motho fêla. O mo tšere ka kgorong ya mošate.
Bjale mohu o be a kgona go neša pula. Mamoratwe e be e le
mosadi wa bobedi.

2159 4588 Dikgomo tša go tšeya basadi. Mosadi wa pele o ile a mo
tšeya ka dikgomo tša lebêrêko. Wa bovedi a mo tšeya ka dikgomo
tša go tswa kgaitsemi ya gwe. Ditaba di boima ka baka
la gore dikgomo tša lebêrêko a di fete dikgomo tsa go tswa x
kgaitsemi. Bjale ka go riale mowe batho ba tla ba dithopha
tše pedi. Ka baka la gorex ba swanetse go latiša methala
ya dikgomo. Mojalefa o ntsha ke dikgomo tša go tšeya
mmagwe. Ka lona letšatši le la la thetshila, yo mongwe le
yo mongwe o ile a ya. Dikgopolo tša bona di nyaka kudu go
bona gore mojalefa ke mang.

4589 Bona beng ba ga Mohofê ba ya ba dula thopa x ya bona.
Morerong wa bona ba re thoboši le phoko ya dithapô ka moka
ke modiro wa ka moswana. Lehono ngaka e swanetše go šona
modirô wa go phorola bathologadi. Bjale ge ba tloga
kowa thopeng ya bona, ba lokolla ngaka gore e šona modirô
wa yona. Ke moka ya dira modirô wa yona. Ka moragô
ga mo e feditše, ke moka ba ntsha ~~maka~~ mabjala ka dipitša
tše dikgolo tše pedi. Pele ga gore ba thômê go nwa,
ba ile ba ba thalošetša gore modiro wa go foka dithapô
le thobošo, e tla ba modiro wa ka moswana. Ka moka ba

K34/8.2

2160 ile ba dumelana le taba ewe. Molaō wa go foka dithapō le wa go thoboša e no ba modirō wa ka motswana ga mo ba nwele bjala bja thetšhila.

4590 Ba ile ba lala ba bina malopō. Ba go tswa kgole ba ile ba robala mowe. Ba magae a kgaufsi ba ile ba e kela magae go robala gona. Lentšu ba le filwe la gore ka moswana ba tsogêlê. Ka go riale mowe motho a swanêla go leta umitšî. Moso a o'na lešidi ke gona bosele. Ka moswana bawe ba go robala magae, ba re go tš tsoga ba kokota ba ba kile kowa motse wa taweng. Ba ile ba ba letela gore ba kgobakane. Ba ile ba kgobakana ka moka ga bona.

4591 Ngaka ya foka dithapō tša mohu. Dithapō ka moka tša mohu di ile tša kgobakanywa lapela tš Maolle, ngaka ya di foka di le ka mowe lapeng lewe. Bjale ba ditopa. Ke gore yo mongwe le yo mongwe a topa se a se nyakago. Ka moragō ga mo ba feditše go topa dithapō tša mohu, ke moka ba re bjale go thabiwa kgomo ya thobošo. Batswadi ba Maolle ba re rena re dula kgole, ka go riale mowe le swanetše go šupa mojalefa le kgone lo thaba kgomo e yo ya thobošo. Ba re dia kwala a di kwale, ka baka la gore re tš sa le mo sellong sa Mohu. Ra šupa mojalefa re ka se ke ra ila gabotse. Taba ewe ya go šupa mojalefa ke ya ka moragō ga meriri ya dipaudi. Ba ile ba e boetša moragō ke moka ba thaba kgomo ya thobošo.

4592 Pitša e bela ka pešeletšo le putšeletšo. Ge ba dutšî ba i a nama, yo mongwe a butšîša putšîšo. A re kgomo e tš re jago nama ya yona ke ya go diyang. Ba mo fetola ka gore ke ya thobošo. Bjale a re naa thobošo ke goreng. Ba re thobošo ke tšhupō ya gore mohu ke moka o hwile re ka se sa tsoga re mmone. A tšwela pele le gore e ka ba e dira gore rex mo lebalš, ka thobošo e. Ba re go bjale. Bjale le diršlang ge le sa šupi mojalefa, ka gobane ge e le thobošo e thobošitswe.

RM/

4593 Thlasenyana e tshuba selete. Ka baka la diputšišo
 tšela, ke moka ba rumulla taba ba thoma go e bolabola.
 Taba e ya kwala. Ka go riale mowe ke mowe rena re ilego
 ra re a ba šupe mojalefa go riale ke batswadi ba Maolle.
 Ke moka taba ya aparela le bona ba leloko la bo mohu. Bjale
 bona ba re le a re fatha mo lebolabola taba ewe. Lena
 2162 kwang mowe re bolabotšeng. Bjale ba bangwe ba re e ka be la
 se ke la re ke kgomo ya thobošo, e ka be le re ke kgono ya motha-
 hu. Bjale le bolabotše gore ke ya thobošo, ka nnete re
 thobogile. Bjale e ka be le re šupe mojalefa, a matho a
 rena a be godimo gagwe.

4594 Ba bile ba bitša le kadi gore e tle e ba lamolanye a
 gannogo le bakgekolo ba motše. Lebitša ke rena ka baka la
 kwanetšano ya rena le ba ba ga kg makgolo. Ba re re swanetše
 go šupa mojalefa. Bjale bakgekolo ba re le ya kela ge motho
 a hwile. Motho yowe ke motho yo mogolo, a še mowe le ka ba
 go le gopola ka mojalefa. A le bone e ke le di yo mmolaya
 le nyaka gona go šala le a ba gana dithoto tša gwe. Ga le
 bandiši le bo magopotše. Ka moragō ga t selemo gona le ka
 šona mošomo owe. Ba ile ba lesetša taba ewe ba letela mowe
 ba bolabotšego. Di ile tša ba šita go rumulla.

4595 Tšhupō ya mojalefa. Ka moragō ga selemo ke moka ba
 tsibiswa gore ba dire bjala bja dipeudi. Ba ile ba tsibiša
 ka moka ba bo leloko la mohu. Ka lona letšatši lewe la monyanya
 ba ile ba fithla. Bjale ba tsena odirong wa dipeudi le go
 2163 nwa mabjala. Ba ile ba tsibiswa gore tšhupō ya mojalefa e
 tla ba ka moswana. Tšatši lewe ya ba la go nwa mabjala fela.

4596 Ka moswana ba šupa Maruping morwa wa Matsebe. Bona beng
 ba ga Mohofe ba ile ba dula thopa ya bona gannōgō le kgadi e
 kgelo. Ba begelana mabapi le go beya mojalefa. Mowe morero
 wa bona ba re re swanetše go šupa yo Maruping ka baka la gore
 dikgomo tša go tšeya mmagwe ke dikgomo tša go tšwa Motšatši.

RM/

Ba bangwe ba ile ba gana, ba re lerote go loma mang pele le mofi wa difeka ke mang. Ba re tšewe mohu o be a di šoma a sa gopola gabotse. Ke moka ba tloga mowe thopeng ba ya kowa sebo-keng.

4597 Mošupi wa mojalefa ya ba Motšatši. O ile a ema gare ga batho a ya a tswara ngwana wa Matebe ka letsogo. A thoma go ba thalošetša gore nka baka lang a mo šupa. Ke mo šupa ka baka la gore ke yo a boyago ka dikgomo tša go tswa nna. Dikgomo di ile tša thopha ke batswadi ba mo tšeiša mmago ngwana yo. Ke lona x lebaka lewe ke mo swarago ka letsogō.

2164 Ke moka a boela a dula fase. Ka moka ga bona ba ile ba loma senkō.

4598 A beya a re lena batho le ka re thuša ka taba e. Rena re pallane re sa le thopeng. Re šitwa go kwišiša ka gobane yo a ke mosadi yo monyana. Taba ya bobedi yo mogolo e bile ke se tima mollo. Lebaka la boraro mofi wa difeka ke yena mosadi wa pele. Le go loma go loma bana ba Maolle pele lerote. Ka morago gwa ba ba Matebe. Bjale lehono re makatša ke ge ba etiša ngwana wa lapa le lenyana pele. Ke mokgwa owe le bonago ba bangwe ba tha dumele. Bjale ke le thalošetša gore le kwišiše. Ke moka ke feditše ge a riale a goma a dula fase.

4599 Batho ka moka ba ile ba ba ganetša. Taba ya lena e ya thabiša mathong ga lena ba ga Mohofe. Fēla taba kgolo le g bone gore a la aga, le lwešantše. Ka baka lewe badimo le bona ba tla tsoga. Difeka ba tla loma ka mokgwa mang. Mojalefa ka molaš o tsibjago ke mang le mang ke ngwanax wa mosadi wa pele. Mola mothomong e be mosadi yowe e fo ba motho fēla, gona e be re tla re le a kwala. Bjale ke ngwana wa malome wa lena. Bakeng sa dikgomo le ka no šupa kgadi gore lapa la go ke le. Dikgomo tšewe tša lebêrêko tša boela ga mosadi yo monyana.

2165

4600 Batswadi ba Matebe, ba re le nyaka go bolaya motogolo wa rena. A se yena yowe a lebanego go ba mojalefa. Le ga dipolabolo tsa batho ba ile ba bolabola ka mokgwa owe, a ba ka ba ba kwa. Bjale batswadi ba Matebe ba ile ba re la 'sala x la bolaya ngwana wa rena le tla tseba mo la go thoma. Maolle o ile a re madimabe a ka ke tswa na letsweleng la mma. Bogosi a ba llele bo na le malapa a magolo. Batswadi ba Maolle ba re o wa kwala ngwana wa rena. Motho ke kgoši ka kwala lapeng la gwe. Taba kgolo di feka o lomise bana go ka lapeng la go. Ge o ka ya wa ba lumisa ka lapeng la yowe mojalefa, o tla golofatsa bana.

4601 Ba ile ba palakana ba letsa mantha. Batho ba la ba ga Mohofe a ba supa mojalefa wa nnete. Ba besitse Maruping. Batho a ba swanela go letsa mantha, ka baka la mantha a bona, a baka badimo ka gobane le bošego ba tla lala ba bolabola. Ba thoma gore madibekwane wa tshwene o bolaile rotwe a nyaka gore morwa wa gwe a sale a ija thoto ya mohu.

2166

4602 Maruping o ile a roba ka motseng a ya a dula ga wa gwe mmoto. A ba mojalefa wa lapa la mmagwe. Manaka a dipula ka moka papagwe o ile a mo supa. Ngwana wa Maolle a ka a supiwa Le ga ba ile ba mo supa gore ke yena mojalefa, a ka a e kgudisa pele ga ngwana wa Maolle yowe leina la gwe ba go ba ba re ke Thibedi. Batho e be ba e wa ga gwe dikeregere ka baka la go tseba pula. Maruping a thoma go ekgudisa ka baka la batho go ba fela ba e ya ba mo loba. Ke ge a etheta ka gore, ke nna Maruping sa Mohofe soboro le spela koma bagolo ba sa e opele.

4603 Marupi o ile a hwarka moragō ga mengwaga e mmedi. Ke nnete mo a be a re ba bagolo ba sa e e- opele, ke gore yo mogolo o be a era Thibedi. Bjale lentšu lewe le ile la thaba ba bo leloko la bo Thibedi. Ke moka ba re yo monyana a ke a re go bolaya twaebela a nela. Monna o ile a phela selemo ka se tee. Ka selemo sa bobedi ke moka a napa a hwa. O

2167

ile a babja letsatsi ka le tee ke moka letsatsi la bobedi a ba tlogela. Ke moka dinaka tsa pula tsa napa tsa loba, ka gobane e be e sa le yo monyana, a se su a supe motho. Ke moka taba ya bona ya fela e tla mowe. Thibedi a sala a gōta. Maruping o be a šile moratho, ba napa ba mo ganetša go tšeya tulo ya mogolo.

4604 Bjale ka motseng wa ga Mašumu, ka lehu la Motabeya. Ka moragō ga bjala bja meriri ya go thekga dipeudi. Ba ile ba tsibiša batho ka lepotako. Bjale kgadi ya motse owe e kgolo e be e dula Matouneng. Ba re go yena a re go laeletše re a go roma, o botše Dipone ka tsatsi la gore go na le tšhupō ya mojalefa. Molaeletšwa o ile a dumela. Ka tsatsi lewe la go beiwa ba ile ba ya ba kgobakana ka moka ga bona. Bjale monna yo mongwe a re go kgobakana gōna re kgobakane. Kgadi ya motse e kas. Ba re mothomong o sa le tseleng o wa tla.

2168

4605 Le ile la mo tsibiša. Ba re re laeletšitše lonwana-Maitšeng. Le dirile phoso taba e a še yōna ya go laeletša. O be o swanetše go romela motho. Le ge molaeletšwa a ile a mmotša a ka se ke a kgolwa ka baka la go laeletša. Bjale mola la se ke la bona monna yowe, e be le tla dira bjang. Ke be ke nyaka go roma motho yo mongwe. Nka be o mo romē. Bjale re litile letsufi. Ba bona letsatsi le satamela.

4606 Bjale re swanetše go dira bjang mabapi le tšhupō ya mojalefa. Mašumu ke motho yo mogolo, ba ga Mothabex le ba Makgutswi e be ba tšile go bona mojalefa. Batho bona ba sa bolabolewe ba gatile kgorō. Bjale se ana Mašumu ba yax thopeng, go rēna ka taba e. Morerong wa bona ba bona gore modiro o ka se ke wa kgonega kantle le kgadi. Bjale ba boetša letsatsi moragō. Ba boela ba dira gore lešaba ka moka le dule fase. Ba re go bona tšhupō ya mojalefa leho e ka se ke ya dirēga, ka baka la gore kgadi a e gōna. Re tla goma re le tsibiša letsatsi le le tla boyago ka lona.

4607 Monyanya wa tshupdya mojalafa o ile wa ema ka baka la Dipone. Batho ba re le rena e be re sa maketse ka gobane a re mone. La se ke la kwa bothoko. Leoto a le na bothoko bothoko bona le wena o sa tla dirago tsa go nwa gape. Go ile gwa ba monyanya wa mabjala. Mabjala ka buntsi a ile a tswela ntle ke moka ba a nwa, ka morago ga mo ba nwele mabjala ke moka ba boela magae a bona.

2169

4608 Molebendi a se sa di yan sepogo. O ile a gona a ba tsibisa ka mola, ke gore pele ga lebaka. A ba a roma le motho go ya ga Mametsa go tsibisa Dipone. Ka tsatsi lewe ba tla tsogago ba supa mojalafa, a fithla a roballa gona. Bjale ge ba mmutsiisa gore Monwana-maitšeng a ka a go botša selo. A re o ile a bola, bjale nna ka re ke maduma. Ka gobane mo e be e le taba e be le swanetse go roma motho. Ba ile ba napa ba homola go tswela pele le taba, ka baka la gore o ba katile. Le yena a ka a ba le pelaelo ka baka la gore a ba ka ba supa yowe mojalafa.

4609 Ka moswana ba hwetsana Dipone a le gona. Ka go tshaba go swabisa ba gab. Ge ba mmutsiisa gore ka tsatsi lela o ile wa dira keng. A re dieta pele ga di tsibji. Ka moswana mo ke re ke tla re go tsoga ke tle mono, ke moka bošego ngwana a thabega. Ke moka ke lona lebaka lewe la go dira gore ka se be gona. Mowe o wa kwala ngwana ge a babja mola a o dumele gore o be o mo kgaudiša ditsela tse dikgolo ka gobane a ka go lela ke maduma. Ke tse di botle mo o tlile a thabile.

2170

4610 Ba supa Magotsane go ba mojalafa. Ka morago ga mo lesaha ka moka le kgobakane, ke moka ba dira gore ka moka ba yo dula kgorong. Ba ile ba kgobakana mowe kgorong. Ke moka ba tšeya dipona tše pedi ba di beya gare ga kgoro. Magotsana a dula godimo ga sepona sa ka tsogong la mphapa. Ntholo ke ngwana wa lapa le lenyana ke gore mmagwe o latela mmago

Magotšane. O ile a dula ka letsogong la mmagoja. Ke yēna motseta wa mojalafa. Dipone o ile a thakgoga a ya a swara Magotšane ka seatla. A re le a mmona ke yena mo wa lena yo. Ka moka ba ile ba re thobela.

4611 Ditayo godimo ga mojalafa. Motho yowe o dutšigo naš, o se ke wa monyatsa. Ke lona leithlo le lerumo la go. Le swanetše go swarana ka matsogō ka mabedi. Batho ba tla go thompha le go go tshaba ka baka la gwe. Taba ya bobedi kgoši a e na pelo-nkgo. Ke gore go pelenkwela dilo tša batho. Ge o ka ba le pelo-nkgo o tla šitwa go swara setshaba. Ka gobane o wa tseba gore pelonkgo e šika le kgufēgēlo.

2171 Kgufēgēlo ya gore-motho yo nka se mo athlolēlē molato wa gwe ka baka la gore o ile a nkona bjala. A re bjala bo fedile o mo kgole. Ke moka ditayo tša go laya mojalafa tša fšla.

4612 Ka moragō ga tšhupō ba thaba dikgomo tše pedi. Morithi wa lehu o tlogile ke monyanya. Ba rotolela mabjala kgorong ba nwa. Dinama tša apeiwa kgorong ka dipitša tše dikgolo. Ge di dutši di butswa kowa, kowa maphoko o dutla mokola. Ka moragō ga mo ba nwele mabjala, ke moka ba thathamolēla dinama magopong. Ba fiwa dinama ka mephathō ya bona. Ba bagolo ba jela mnogo. Ke moka ge ba feditše go ja, ba bula difate. Monyanya o fedile yo mo gwe le yo mongwe o epoella ga h gabō.

4613 Maduma le dipego di bigiwa mojalafa. Go tloga ka lona tšatši lewe maduma ba swanetše go a fa mojalafa. Pele a swanetše go tena ga Ntholo go be yena yowe a fago Magotšane. Dilo ka moka tša motse ba swanetše go bega yena. Molaudi yo mogolo ke yena. Ke mphaka wa go thega, e bile ke selšpō sa go rena. Mafello a tšhupō ya Magotšane.

2172 Temana ya 2: Go se be ba bagolo tabeng ya tšhupō ya mojalafa.

4614 Batho ba na le matepa. Matepa ke a bana ba fo llago

ba sa tiya ke motho. Mmagwe a tšeya ke a mo homotša le go tšeya se a re ke a mo fa a fo tšwela pele le go lla. Ke gore ngwana wa mohuta owe o na le matepa. Bjale batho ba bagolo le bona ba bjale ba na le matepa a bjale ka a bana. Ga e le motho yo mogolo gantši ge a sa be gona o wa tloga a ba a swere ke tše di mo swerego. Dilo tše bjale ka lehu le malwetši. Ke dilo tšewe di ka thokafatšago motho go ba mowe taba ya tšhupō ya mojalafa yo ba go.

2173 4615 Tsietšo ya motho yo mogolo mo a šitwa go ya mowe ba mmitsitšego. Lehu le tsietša motho a šitwa go ya mowe ba mmitsitšego. Lebaka la go thibela ke lehu a še taba e batho ba ka kwelago mothiti bothoko ka gobane a dira ka kgole, o thibetše ke mathoko. Go bjale ka bjona bolwetši. Fela mabapi le bolwetši o swanetše go romšla motho gore ba se bōnš mo ke sa bonale ba gopola gore ke filo dula, a ka fo dula re thagetše ke bolwetši. Ke moka moruniwa a ya.

4616 lonyanya o mongwe le o mongwe o wa laolelwa. Molaodiwa o nyaka go kwa gore monyanya wa gwe o tla sevela gabotse. Bjale motho yowe wa go tswaranega o tla dira gore tšhupō ya mojalafa e beelwe letšatši le lengwe. Ka h gobane ba ka se ke ba kgona go thipidiša tšhupō kantie le yowe a se gona. Batho bawe ba ka se ke go ba kgona go thipidiša tšhupō kantie le bona ke ba kgadi e kgolo le malome wa mojalafa le batho ba bangwe ba bagolo ba leloko. Motho wa leloko mo a ka fo dula lentšu a le hwetšane, gantši modirō o tšwela pele. Go a ya gwa šita ge e le yena yo mogolo. Ke gore yo mogolo wa go golela mabapi le taba ewe.

4617 Batho bawe ge ba diyo gana go ta mowe tšhupong ya mojalafa, ba rapelwa. Motho a ke a fo gana kantie lebaka. O fa mabaka awe a ganago ka ona. Mabaka a bjale ka a: Go tsibišwa ka potlako. Motho o tsibiswa e sa le lebaka. Le yena o tla ya go laola a bone gore o tla

2174 ya a lokelwa mowe monyanyeng. Lebaka la bobedi ba nkgopola lehono ka matsatsi ba sa nkgopole. Ke gore ba mo ntshitse ka sa ka mafuri. Bjale o gopola gore ba nyaka go maolaya. Lebaka la boraro ke pelo-nkgo. Ge ba ka mo kona tsa go ja o wa napa a ngala. Ka go riale mowe o tla bolabola gore ke nna wa go bitsetawa ditaba fela tsa go ja ba nkona.

4618 Batho ba go gana ba gana ka mabaka a a ka godimo. Ba fela ba dira gore monyanya wa mojalafa o fele o boela morago ka baka la gore ba ka se ke ba kgona selo kantle le bona. Bjale ka go riale mowe ba swanetse go ba romela motho yo mogolo go ba rapela. Ba ba rapela fela ka molomo. Wa bona ba ntsha selo ke go motho yowe a gana ka baka la selo se ba kilego ba rerana nae bjala ba gana go mo fa thona. Gona ba swanetse go ntsha selo sewe ba mo fe.

2175 4619 Monyanya ona o tla lewa kantle leg go supa mojalafa. Dijo di budile ka go riale mowe ba kax se ke ba di lesetsa ba swanetse go dija. Taba e e boetswago morago ke ya tshupo ya mojalafa. Yona ba tla letela motho yowe a ilego a se be gona. Tshipi ya gata ngwe e ya menama. Ke ge ba ile ba roma motho yo mogolo go rapela mongadi. Bjale mongadi o tshoga moruniwa. O re mola gwa se be wena e be nka see, bjale ka go thlomphe wena ke tla ba gona.

4620 Bjale ka lehu la Pute. Molebendi wa motse ya ba Thepalo. Thepalo ke moratho wa mohu. Bjale Manyobothane ke kgaitšedi ya bona. Mokomela ke ngwana bo Pute ka malapa. Matebe le Mmolawa ke bana ba mohu. Bjale mohu o ile a hwa a siya basadi ba lesome. Ba ile ba lla selo sa mohu ka mokgwa wa mola. Mokomela o be a etla maemong a ka mantsatsarakwana. Ke gore o be a e ya ka poifo ka gobane o be a thoyane le mohu.

4621 Thoyano ya Pute le Mokomela ke e. Mohu o ile a lwa le Lepono. Ntwa ya bona ya ba ya marumo, mowe motho yo mongwe

2176

a sa etelego yo mongwe. Go ile gwa ba thoyano ya mpja le phiri. Bjale Mokomela a gogana moya le Lepono. Bjale ke ge ba thoma go thoyana. A re a ke go nyake go go bona mo motseng wa ka. Ka baka la gore ke wena lenaba, o ka mpolaya. Go ya kang o kwana le motho yo o bonago ke thoyane naš. Ke moka mongwe a see ka motseng wa yo mongwe. Ka gobane Mokomela o be a dula ga wa gwe mmoto. Ka baka la gore mmagwe o ile a no bona a belegela fase. Kganthe molato o tšwa ga mogadikane. O be a loya bana ba mmagwe Mokomela. Ke ge ba mo agela ga wa gwe mmoto.

4622 Manyobothane ke kgaitšedi ya mohu. Bjale o be a na le matepa a go silikiša. O be a nyaka go laola motse wa mohu. Pele ga mowe o ile a tšeya diponto tše tharo a re o lefa molato wa kgomo. Ba ile ba mo adima bjale ka ge a ile ka kadimō. Bjale ka baka la matepa a gwe a ba a tena Thepalo. Ka tšatši le lengwe o ile a mo kgarametša. Ke moka a tloga ka go ngala ge a boela bogadi. Bjale pele ga go gopola monyanya, ba ile ba mmutšiša tšhalete ka baka la go nyaka go nyakela dilo tša monyanya ka yona. O ile a re le nna ke lletše gona ke mothahu wa mogolo wa ka. Ba ile ba mo homolšla.

2177

4623 Lebaka la go dira monyanya wa dipeudi le tšhupō ya moja-lefa ya fithla. Yo mogolo mo a gana ke a re mmg, o fo re ke di kwile. Bjale Thepalo o ile a ba tsibiša ka moka pele ga lebaka nabapi le monyanya owe. Bathologadi ba dira nabjala ka moka ga bona. Bjale ka tšatši lewe bo nwewago ka lona, a tseba gabotse gore ba tla tla bjale ka ge ba di tseba.

4624 Mokomela le Manyobothane a ba ka ba ba gona. Batho ka moka ba ile ba kgobakana. Ba ile ba dula go letela ba ba maina a ka godimo. Ka moka ga bona ba se ke ba bōnala. Bjale ka ge e be ba sa dule kgole, ba roma batho ba babedi gore ba yo ba bitša. Morumiwa yo mongwe a ya go yola yo mongwe a ya go yola. Ba ya ba ba hwetšana ba re, re rumilwe go tla go

RM/

le bitša. Baz ile ba fetola ka gore sepelang le ba botše
lebaka la go tla a le gona, a ba no ba ba dira ba tla no re
botša. Barumiwa ba ga goma ba ya ba ba botša diphetolo
tša bona.

4625 Mmolawa ke mogolo wa Matebe. Ka moka ga bona ba tšwa
ba le magadi a bona. Bona ba ile ba ba gona. Ke bona
baređi ba mojalefa. Bjale kgaitšedi ya bona o ile a hwa.
Ka lapeng la mojalefa go kgonetše a gona ngwana wa mothlankana.
Bjale motho yowe ba nyakago go mo šupa ke moledix wa lapa lewe
la bo mojalefa. Sepalo o be a no ba molebendi a sa beiwa ke
2178 motho. Bjale ditaba tša ba bipšla. Matebe a re ge ba
ganne a ba na molato, taba kgolo Sepalo a šupe. Ba ile ba no
ganetša, ba re dira mo di e tšwa di ntaha ke kgadi.
Mphoko wa go foka dira o tšwa ga mokgalabje. Kantle le batho
bawe le ka se ke la kgona selo.

4626 Thepalo a re bokaone ke go ba romela batho ba go ba
rapela. Go boetša letšatši le morago go tla ba boima kudu
ka gobane dijo tša go dira bjo bongwe bjala a di gona. Le ge
ba ka se ke ba tla lehono le ka moswana go lokile. Fšla e be
ba swanetše go kgopediwa gore ba tle lehono. Ba ile ba
roma bakgalabje ba; (a) Mnaka-pela le (b) Monna-šhose.
Maina awe ke a dikwero mong maina ke a : (a) Thekaloko le (b)
Morapš.

4627 Barumiwa ba ile ba ya go rapela ba gani ba go tla
monyanyeng wa tšhupo ya mojalefa. Barumiwa yo mongwe a ya ga
yola yo mongwe a ya ga yola. Ba fithla ba wa fase ka dikguru.
Ke moka ba thoma go ba botša ka mokgwa owe ditaba di emego
ka gona. Ka go riale mowe re a le rapela le ke le eng lo
lokolla batho. Mantšu a bona nkabe e se bakeng la go tšhaba
2179 lena e be re ka see. Ke moka ba emella ba ya le barumiwa.

4628 Dipelo tša batho di ile tša thaba kudu ge ba bona
ba etswa nabš. Le ga go le bjale ba ile ba butšišiwa gore

K34/82

ba o kwe gore molato keng. Mokonela a re lebaka ke le.
 Ke ile ka thoyana le morwa rrê, mowe yo mongwe a go ba a sa
 tšošetše yo mongwe. Bjale ka morago ga lehu la gwe ke ile ka
 tla go mmoloka. Bjale ge ke le mo sellong ka kwa ba lla
 ka nna. Gore ba lla ka nna ke ile ka okwa mo ba re o šetše a
 raila marakabele. Bjale ka ge mohu a be a nthoile le mo ke sa
 gate. Ke mokgwa owe ke kwilego ka šna. Ka baka la gore
 a ba nthoma, ke ge ke re bokaone kex go etulšla gae ga ka.
 Ke lona lebaka lewe ke boifago go tla.

4629 Manyobothane le yena a bolabola la gwe lebaka. Ke
 nnete mo le nyaka go tseba gore molato keng re sa be gona.
 Malapa a ne le beng ba šna. Nna ke kile ka tla mo ka adima
 tšhalete ya go lekana diponto tše tharo. Bjale nna ka tša-
 tšiši le lengwe ke itše ke malapeng e šu ke a kganya, ka gobane
 2180 motho yo mongwe le yo mongwe o kganya ka gabo. Bjale yo
 kgaitšedi a re ke nna makela ba se ja. Ka moragô ga mowe
 a nkgarametša. Ke lona lebaka lewe ke sa nyakego go tla mo
 go bona.

4630 Ba ile ba ba phuphuthela gore dipolabolo tše ka moka di
 ršiš. Ge le ka dira ka mokgwa owe le tla tsentsha diji ka
 gare ga motse. Le swanetše go swarana ka matsogo ka mabedi.
 Go riale mowe ke gore go kwana. Kwano a e bake diji, ka gobane
 a gona g yo a tlogo rēpa yo mongwe. Bjale mo le sa kwane le
 tlo tšama le repa, ke moka ba lala ba tsena ka ka gare.
 Balala ke baloi. Letšatšiši le re šile, tšhupô ya mojalefa
 e tla ba ka moswana. Ba ile ba kwana gore e tla ba ka
 moswana.

4631 Ba ile ba ntsha mabjala a se makae ba nwa šna. Ka moragô
 ga mowe ba ilex ba palakana ba boela magae a bona. Ke gore
 ka moswana yo mongwe le yo mongwe o ile a rex go tsoga a se sa
 leta mmitšiši, a kokota a libile mowe motšeng owe ba yo šu-
 pago mojalefa.

2181 Ka moka ga bona ba ile ba ba gōna.

4632 Ba ile ba šupa Modula-theko. O ile a šupa ke Mokokela ka moragō gwa ba yena Manyobothane. Batho ka moka ba ile ba thabela taba ewe. Monna ka o tee ba re ke Mokobati, a re go ya kang le šupa ngwana bakeng sa gore le šupe Thepalo e lego yo mogolo. O bile ke yena moratho wa mohu. Ke yo mongwe wa leloko la bo mohu. Fēla a dula mo, o dula Thegorwana. Ba mo thalosetsa ka mokgwa owe ba šupilego Modula-Theko. Papagwe o lomile theetse sa mohu. Ke gore mohu o ile go belega ka morago gwa belega papago yo. Ke lona lebaka lewe ba šupilego yena. Ge a bona yo o mmolabolago o re ke rangwane, yena o re ngwana wa mogolo.

4633 Ba thlaba dikgomo tše pedi. Ba ile ba di tswiya pele ba ba ba di apeya pele ga gore ba tsene dinkgong tša mabjala. Ka morago ga morba di apeile, ke moka ba t rotelela mabjala. Go ile gwa ba monyanya o mogolo. Ka morago ba thlathlamolla dinama tša dula ka megopo, tše dingwe ba di tšabolela mathareng. Ke moka basadi ba fiwa tša bona dipitša. Ba di dula godimo.

2182 Ke gore go ja. Ke moka monyanya wa fela o etla mowe. Ge letšatši le ya madikelo ba palakana ba ya magae a bona.

4634 Taba e ngwe ya go dira gore motho a se ke a ya monyanyeng wa tshupō ya mojalafa. Ke boloi. Ge motho a hwile bjale ba re o bolaille ke mokete. Motho yowe ba re go ke moloi ke moka x o rema lešāša la mokgalo o šošela tela ya go ya ga bo mohu. Go riale mowe ke gore o ba thoboša gore a ka se ke a tsoga a gatile ka mowe motseng owe. Go bjale ka ge ba thoboša tshemo ya mohu. Ba taogela tshenong ba lla, ba fithla ba e thoboša ka lona lešāša la mokgalo. Ba gōga ba dikuluga le matheko a a tšhemo. Ba thoboša tšhemo gore mo wa yōna ga gona. Bjale mo thomiwa le yena o a ya a dira bjale.

2183

4635 Bjale ka lehu la Makhalangake. Makhalangake o ile a hwa a šiya barwa ba gwe ba bararo. Bjale mohu o ile a hwa ka tsela e. Morwa wa gwe Kobeng o ile a ba le dipheko tša go phasa motsengwa wa gwe. Barwa ba mokgekolo yowe, ba ile ba palakana ka morago ga lehu la papago bona. Bjale mokgekolo a re o gana go phasa, ka gobane mowe a go laola gona o be a se gona. Morwa wa gwe ye mogolo Khašane, a re a go na selo. Naa o gōna wa go bolaya mmagwe. Mokgekolo o ile a phasa ka baka la mantšu a Khašane.

4636 Ka moswana Makhalangake a thabega. Dipheko tšewe tša bona ba ile ba thaba kgomo. Ka morago ga mo a phasitše, ke moka a no kwa mmele wa gwe o sa tšee gabotse ka baka la go tshaba phefō. O ile a tloga e sa le ka pela. Ka moswana ke ge ba o kwa gore mokgekolo o wa babja. Bjale mafello a bolwetši ya ba lehu. Bjale molato a wa ka wa ba ga Makobeng. Molato o ile wa ba ga mogapeletši ka gobane mong wa dipheko o ile a mo kwela. A dira gore ba yo laola ga ngaka ewe yēna a e nyakago. Le go phasa go ile gwa phasa Khašane pele ka morago ke mmagwe. Bjalex ba re o ile a tšhela sethare ka mathatswa le selong ka morago ga mo yēna a phasitše.

2184

4637 Mohu le yēna bolwetši bja gwe, o be a re ke fo bolaya ke ngwana e le wa ka. Ke moka barwa le baredi ba thoya mogolo wa bona ka lona lebaka lewe. Go boloka mmagwe o ile a ya ka šiši. Ka moka ge ba mmona ba pheta melala. O ile a kgotella go boloka yowe mmagwe.

4638 Ka morago ga mo ba mmolokile, a šošela tsela ka lešāša la mokgalo. O ile a dula mothopaneng wa gwe le mosadi wa gwe. Bona beng ba šala ba lla selo sa mmago bona gabotše. Ba dira bjala bja kgoko, ke moka ba re ba mmitša, a gana. Ba ile ba thakola bana kantle le mogolo wa bona. Ba dira bjala bja thetshila. Ba mmitša le gōna a gana. Ge baratho ba laolela thetshila ditaola di ile tša areya Mošrē, ke kgaitšedi ya bona e kgolo. Ba ile ba toša thetshila kantle le yēna.

4639 Lapa lena le mojalefa wa lona. Mogolo wa bona a napa a fetoga lešele. Lešele ke gore tšhwene ya go sepela e noši. Ge batho ba tiya kgophi go na le mo yo nwago gona. Bjale e ile ya ba gakantšha mola e šetše e ya dinong. Kgakanšgō ya bona e bile gona tšatši la bjala bja go thekga dipeudi tša baredi ba mohu, ka baka la gore ba leloko ka moka ba swanetše go ba gona. Bjale pele ga gore ba gore ba dire bjala bjowe bja mothahu wa mohu ba ile ba mmotša. A re go bona go lokile.

2185 Ke ge ba dira bjala bjowe.

4640 Khašane o ile a thee mowe monyanyeng owe. Batho ka moka ba ile ba ya gamašgō le malome wa bona Mpoi. Mpoi o ile a kwa mothang ba boloka kgsitsedi ya gwe gore ba rexa o bolaille ke yēna Khašane. Bjale ba re go ka se ke gwa direga selo le mogolo wa lena. Ba re re mmutšetše o wa gana. Bjale ka go riale mowe modiro o swanetše go tawela pele. Malome wa bona a gana gammōgō le ba bangwe ba leloko. Bjale go tla dira bjang ka gobane o wa gana. Malome wa bona a re šalang, ke sa yo o kwa mo ganšlš ya gwe.

4641 Mpoi a ya x go bolabola le motogolo wa gwe. O ile a hwetšana yowe motlogolox wa gwe a šoma mešomo ya gwe. Bjale a re go fithla a dula fase a mo dumediša. Le yēna a lethetšá medirō ya ga gwe a dula fase. A re go yēna ke tile me gago motlogolo, ka baka la go se go bōnē kowa monyanyeng. Bjale ke re go wena molato keng.

2186 4642 Khašane o thaloša lebaka la go se be gōna. Ke šitwa go ya ka baka le ba nthara ba re ke nna moloi, ke nna yowe ke bolaillego yowe nna. Bjale ka go riale mowē ke re a ba di bōnē. Malome wa gwe a re owa kwala motlogolo. Bjale bana ba la ka moka ke bana ba go ka baka la gore ke wena mogolo wa bona. Ka go riale mowe a wa swanšla go ba ngaletša. Ge ba go rēra gore ke wena moloi, ka be o ba botše le tšwe ngaka e tla ya e le lamolanya. A re mowe di a kwala. Bjale lehono ke go nyaka kowa gore o be gona. Ke moka a tsena

ka ntlong a tšeya patšhi ya gwe apara. A re go lokile a rieng. Ke moka ba ya ka ba bedi.

4643 Dikgaitšedi tša bona tša šupa Maselo. Maselo ke lekgothwane la bona ka moka ga bona. Bjale ba re bakeng sa ngwako ke mang le dibjana. Ka gobane yo le mo šupa fšla go ja mothahu wa mohu. Mowe a ba ka ba nyaka gox tsena. Malome wa bona a re le a bšna batlogolo, dilo ka moka le ka obagana ka tšona. Fšla dišego le ngwako le dibjana tše dingwe tše dikgolo di na le mong wa tšona. Bjale barwa ba mohu ka moka ba na le basadi.

2187 Nna ke nyaka go tseba gore ke mang yowe a tla go boloka dilo tše tša kgaitšedi ya ka. Ba re Maselo ke yšna yowe a tla e-telago pele ga dilo tšewe. Mogolo yšna a re kwišiši ka baka la gore ke yšna yowe a bolaille go mma wa rena.

4644 Khašane a re ke baka lewe le bonago ke thate mo. Bana ba ba mma ba šitwa go lla i sello sa mma ka baka la ka. Bjale ka go riale mowe nna e be ke re go ka ba kaone, ge re ka ragšla taba e moragš. Re gataneng dinaš, balanudi ba gona ba yo re lamolanya. Ka moka ba ile ba kwana le taba ewe. Dikgaitšedi tša re di gogšla maoto moragš. Banna ka moka ba ba ganetša.

4645 Khašene a ntsha tšhalete ya go ya ngakeng. Ka moka bana ba mokgekolo yowe ba ile ba tawa ba ya ngakeng. Malome wa bona Mpoi o ile a ya nabo. Ngaka ya ya ya tiya Kobeng. Mabaka a go mo tiya. Monna o gapeletšitše ke mosadi wa gwe. A re nka baka lang mokgekolo a baka magaba ka lapeng la ka. O nyaka go mpolašla bana ba ka. Monna a kwa bothoko ke ge a thaba mmagwe. Lena le re o thaba kgomo fšla aowa o be a thaba le mmagwe. Ke moka ba gona ba boya-gae. O tla lifiša ke mang, motho wa go x lifiša a thoka.

2188

4646 Khašane a ya a tšeya mosadi ga malome wa gwe mong wa mošša owe. Ka morago ga mo ba tšo boya dingakeng, ya ba gona ba kwanago le mogolo wa bona. Ba lokolla dipelo tša

K34/82

bona gore a yo tšeya mong wa mošasa. Kobeng yēna a ka a fetša le kgwedi o ile a latela umagwe. Kobeng o ile a hwa lebakeng la Khašane ka gobane dira e be e le tša gwe. Ke moka ditaba tša bona tša fēla di etla mowe.

Tauana ya 3: Mophuthi wa kopano ya ba leloko.

2189 4647 Molaudi wa dikopano, o dira gore batho m ka moka ba leloko ba kopane, ba bee mong wa bona. Le gore dilo ka moka tša go šiya ke mohu di abanywe. Taba ewe a e fo dira ke motho, e dira ke batho ka moka ba leloko. Gore ba kgobakane ba tle ba bōnē mojalefa wa mošasa owe. Motho mang le mang o swanetše go tloga mowe a mo tseba.

4648 Thepitša ke gore ba lapa. Taba ya mojalefa a e na sepitša ka gobane ke ya batho m ka bontši. Bjale ka mo go ngodilwe ka maphepheng a ka godimo mabapi lex dipeo tša bo maja-mafa. Methahu le dithapō ka moka di a tšwa tša bōna ke mang le mang. Ka moka ga tšona dithapō di tšeiwa mathong a batho. Ke gore batho ba lebeletše. A še taba ya thepitša. Ke gore bana ba mosadi bawe ba llogo pitša ka e tee. Tša bona di tseba ke bona beng. Wa bōna di tswela kgakala ke gore di ba šitile. Gona ba di tswetša kgakala ba mema balanudi. Bjale e, a e bjale ke ya monyanya ya batho.

2190 4649 Batho bawe ba kopanago go tšilo beya mojalefa ke ba: Bagolwane, baratho ke bana ba mohu. Baratho ba mohu, dikgadi le bo morwa rragwe mohu. Ke bōna bawe ba ya go ba gathana ba rēra ka taba ya mojalefa. Motho yowe a ya go a dira gore ba kgobakane ke moratho wa mohu. Le baredi ba mohu ba swanetše go ba gona mowe morerong owe. Ke bona batho bawe ba ka felago ba e ba le pelašilo ge ba sa ka ba ba gona morerong wa mojalefa.

4650 Motho yowe a swanetšego go bōna gore selo se fedile.

Ke yêna yowe a šetšego a lebeletše bathologadi. Bjale ka ge go ngodilwe gore kudu ke moratho wa mohu. Ka gobane mo a lebeletše basadi ke ba ga gwe ka gobane ke ba gatsša mogolo wa gwe. Ke yêna yowe a tla go bitša batho gore ba kgobakane, go šupiwe mojalefa. Motho yo mongwe le yo mongwe yowe a ilego a ba le molato le mohu, x o swanetše go ya go yêna mojalefa. Ke yêna yowe a swanetšego go lefa melato ewe. Le melato ya mohu e e nego gare ga batho, ke yêna yowe a swanetšego go e rêra.

4651 Ke yêna yowe a swanetšego go tsena ka dithibeng, a ba tšhelle mabêlê. Ba dira bjala. Bjale ka moragô ga mo ba bolabotše, ba yo x ja tša go ja. Ka moragô ga dijô tšewe, ba fitiša tša go ja ka bjala bjo la. Ke gona ba ija mothahu wa mohu.

2191 4652 Ntona e kgolo mo e hwile, molaô ke ôna. Motho goba moratho wa gwe ge ba dutši ba salla lehu. Ke yêna yowe a swanetšego go bôna dilo ka moka. Sello ka moka se laola ke yêna. Go laola ga sello, ke go bôna batho ba bagolo bawe ba tlilego sellong gore ba fepiwe gabotše. Ke yêna yowe a ka etelago mothologadi wa mojalefa go ya naô ka dithibeng go ntšha mabêlê a mothahu gore ba apeele batho bawe. Bjale ke yena yowe a swanetšego go ba kgobakanya gore ba tle ba rêrê taba ya mojalefa. Ke yêna yowe a swanetšego gore a ba fê mabêlê a mothahu gore ba dirêlê ba rapiwa bjala. Dintona di a rapiwa tša meboto e mengwe gore ba bê gôna mowe morerong. Kudu ge ba sa rera ka segae, a ba nax taba nabô.

4653 Dintona le batho ba bangwe ba bitšwa. Wa bôna ba bitša mantona le batho ba bangwe gore ba bê gona mowe morerong wa bona wa ka gae, gona le phapano. Ba direla gore batho x bawe ba ba thusše pele ga gore e kwe ke lešaba. Batho bawe o swanetše go ba lokisetša tša go ja. Ka moragô ga mo dipolabolo di fedile, ke moka ba je ba bee ba mwe. Ke ôna

molaš wa go swara batho owe.

4654 Batho ba šele le mantona ba kgora. Ke gore momeni o swanetše go ba apeela. Ge ba boela gae, ba se thaya go tawenya basadi ka go nyaka tša go ja. Go fithla gae ke go tsena ka ntlong ke go robala. Madireng ba tla tsoga ba mmutšiša ka moswana. Ba tla mo anega gore motho yo la o na le seatla. Ka moswana mo o ba bitšetša taba e ngwe ba ka se ke ba gana. Ba tla diyo tla ba kitima ba gošetše mokgoro wa tšatši lela. Momna wa bōna a sa kgoše ba rapiwa, o laola ke basadi. Basadi a ba nyake go rufa mašilš. Ba re naa ba tšwa temeng o diyo ba fago ka mokgwa o.

2193

4655 Motho yo mogolo mo a hwile, selo sa gwe se tšeya lebaka le letelele. Bjale ka ge bagolo-golo e be ba sa bale ka dikgwedi, bona e be ba bala ka selemo. Motho o lelwa selemo ka moka. Ka selemo sa bobedi ke gona ba ka šupago mojalefa. Ka mabšilš ala ba go thoboša tšhemo ka šna. Kgale kgoši e be e tšeya mengwaga e medi. Ke gore ka ngwaga wa bobedi, e be ba bolotša koma ya banyana fēla. Koma ewe e tlile sellong sa mong wa bona. Ba be ba sa apare mokgoše. Koma e tšeya ngwaga, ya kgona e ya loga. Ntona e kgolo ke ngwaga le dikgwedi tše ditselago.

4656 Ngwana wa kgoši o dula tulong ya papagwe ka moragō ga mengwa e mmedi. Ka ngwaga wa boraro kōma e alugile. Bjale ge ngwana e le yo mogolo ba mmeya tulong ya papagwe. Ge ngana e sa le yo monyana gona ba beya moledi wa gwe. Ke gore ka moragō ga mengwaga ewe. Ke gōna mafelong a selo sa kgoši. Motho fēla mojalefa o dula ka selemo sa bobedi o bjale ka bo ramotwana. Ntona e kgolo ya go tiya kōma, tšhidi ya kōma e ya gwe. Sello sa gwe se fēla bjale ka sa kgoši, ka gobane le yena kōma e swanetše go tla maemong.

4657 Motho yo ba phakišago ba mmotšā ke molebendi. Moledi o beiwa ka moragō ga mo selo se fedile. Ba bōna gore

K34/82

2194

ngwana wa mojalafa e se bošego. Molebendi yēna o beiwa mothlang baemedi ba leloko la bo mohu ba tlogago. Ba swanetše go dula thopa ya bona pele ga gore ba palakane. Ba rāfē gore motswandi wa lešaka le mnolai wa dinoga e tla ba mang. Ke moka ba bole yo e tla ba go yēna. Bjale ke moka ba mmotša gore o šale o lebeletše batho ba. Se sengwe le se sengwe re tla kwa ka wena. Bjale molebendi ke yēna yowe a tla ba botšago dilo ka moka. Kgobakano ya bjala bja setšhila le tšhupō ya moledi goba mojalafa. Ka moragō ga mo selo se fedile.

4658 Tšhupō ya moledi le mojalafa. Molaudi yo mogolo ke molebendi. Molebendi ke yēna yowe a tla lebelago dilo ka moka tša monyanya owe wa tšhupō ya moledi goba mojalafa. Maduma ka moka a tsena ga gwe bjale ka ge a be a sa lebeletše. Maduma a fēla ka moragō ga tšhupō yax moledi goba mojalafa.

2195

4659 Bjale ka Mageketa o ile a hwa a šiya basadi ba babedi. Mosadi wa mokokotelo o ile a napa a dila le batwa ba gwe. Go bolwabolwax ka barwa ka baka la gore o ile a dula le mogolo. Mogolo a tšeya mosadi. Ke moka a mothanogela a dula le moratho. Ke mokgwa owe go thwego barwa. Ka moragō moratho a tšeya mosadi. Mosadi yola ke moka a sala moratho a kēla le naga, a šiya barwa le moredi gae.

4660 Ngwana-mpono o ile a ba le barwa ba bararo. Lekgotwane la bona a tšwa ka motseng a ya a dula ga wa gwe mmoto. Bjale ka motseng gwa šala mogolo le moratho. Mogolo o ile a tšeya mosadi ngwana Thobetšane ba re ke Makubu. Ka moragō ga mo a na le ngwana ka o tee wa mothlankana a hwa. Gwa šala moratho a tswere motse. Moratho le yena a be a na le wa gwe mosadi ngwana Raganya yowe leina la gwe e be ba re ke Kgasale Mpholwane le yēna Palabadi ya banna. Ke pokolo ya mathaka e ile ya ya le mathaka. Motse ke ge o swere ke Mageketa.

4661 Ka moragō ga lehu la Mageketa. Molebendi go ile gwa
 ba Mabjale morwa wa Ngwana Raganya. Ngwana wa ngwana
 Thobetšane e be e sa le bošego. O be a fo ba mowe ka baka la
 bolebendi. Monna a ile mēla ke tša motse. Ka moragō
 ga kgwedi tše tharo a ra ba leloko gore ba kgobakane. Ba
 rōrō mabapi le bjala bja setšhila. A ba ka ba mo ganšila.
 Go ile gwa ba bjale ka mokgwa owe yēna mong a gopotšego ka gona.
 2196 Bjala bja thetshila bja diriwa ka tašlo ya gwe.

4662 Mabjale o wa swa a na mowe a ka tshabelago. Ka moragō
 ga kgwedi tše tharo gape a dira gore ba kgobakane, ba tle ba
 rōrō ka monyanya wa tšhupō ya mojalefa. Ka go riale mowe ke
 gore selo sa mohu se fedile. A dira gore ba dire bjalananya
 bja gore ba tla tla ba tima le tlora ka moragō ga mo morōrō
 o fedile. Monna o ile a boifa go ntšha mabele a mothahu gore
 a die ka šna. A ra mosadi wa gwe gore a ntšhe a gwe a dire
 ka šna. Mosadi wa gwe o ile a dira ka mokgwa owe monna a
 mmutšitšego ka šna.

4663 Morōrō wa mojalefa wa boštšwa moragō. Mowe kopanong
 ya bona le kgadi ya motse owe e be e le gona. Bjale a re
 le bitšša ke nna go riale ke Mabjale. Ke re selo se ndilwē
 ka go riale mowe ke re a go beniwe mabaka a bjala bja dipendi.
 Pele ga gore banna ba bolabolš go ile go thoma kgadi. A re
 le a nthodiya, a še mowe la go ba le gopola mojalefa gana
 bjale. Mohu le go bola e šu a bolš. Thobošo ke ya ka
 moragō ga selemo. Banna ka moka ba ile ba šma le
 2197 kgadi. Ke moka morōrō wa bošla moragō.

4664 Kōpano ya bona ya ka moragō ga selemo. Ka moragō ga
 selemo sela ba go se rera ka kopano ya pele sa fithla. Mo-
 lebendi a gona a ba bitšša gape gore ba kopane. Ba ile ba
 gathlana bjale ka pele. Bjale Mabjale a re ke bona e ke le-
 baka le la le fithlile, ka go riale mowe e be ke re bana ba
 thobošwe. Ke moka a fetšša polabolo ya gwe. Kgadi ya re ke

ditaba lehono, e be re gana maloba. Di ka okwa ke lena banna. Banna le bona ba re lehono gona go a kwala, a go be bjale ke ge go bolabotšwe. Kgadi le molebendi le bathologadi ba tsena ka dithibeng ba phakolla mabele a go dira bjala bja thobošo.

2198 4665 Nweš ya bjala bja thobošo. Ka morago ga matsatsi a se makae ba goma bo boela. Bjale ke monyanya wa mang le mang. Ba ile ba kgobakana mowe, bathologadi ba thekhiwa dipeudi tša bona. Ka moragō ga dipeudi ke moka ba bulela mabjale a naleng. Naleng ke gore a go rekišwa. Mabjale a nwe a nwewe fēla bjale ka bjale bja thetšhila. Batho ba šele ba ka bo reka, fēla kudu bo reka ke beng ba bo leloko la mohu. Batho ba šele ba tla šala ba rēka ka moragō. Ke monyanya wa gl nwa mabjale fēla. Ge e le tshupō ya mojalefa goba moledi e tla ba ka moswana.

4666 Mabjale a goma a šupiwa go ba moledi. Ka moswana bja re go sa ba tsoga ba kgobakana. Ke lebaka la gore bana ka moka ba mohu ba tsebe madulo a bona le yo e le go yo mogolo. Di a kwala, di ka kwa ke yona kgadi ya motse o. Kgadi ya re nna ke re ke a leya leya ka bōna ka mowe lapeng le legolo e se bošego. Bjale ka go riale mowe ke re Mabjale a swanēla go ba molebendi go tloga lehono, o swanetše go ba moledi. Ka moka ga bona ba ile ba kwana le polabolo ewe.

2199 4667 Mojalefa ke Teka. Bjale e sa le yo monyana ka go riale mowe wena o swanetše go ba moledi wa gwe. Wena o moledi fēla mong mojalefa ke yo. O tla re mo a godile ke moka wa bošla moragō. Le gona o swanetše go re tsibiša. Moliti wa mogo wa rotwe o leta a ija mabota. Ge e le mago a na le mong wa šna. Ke moka Mabjale a šala a lēla morwa rragwe.

4668 Mabjale o ile a lēla mojalefa gabotse. Teka o ile a ba a tšeya mosadi. Bjale ke monna o tsene dikomeng tša banna. Bjale ke moka Mabjale a dira gore ba boš, a tle a fē mojalefa madulo a gse. A botša batho. Bjale bjowe ke bja gore ba

se ke ba tla ba bolaya ke tlala. Mnago Teka o ile a dira
bjala ka taelo ya moledi wa mojalefa. Bjale a dira ditsi-
bišo tša go ba tsibiša gore ka tsatši la gore ba nyakega.
Lebaka le ba nyakegago ka lona kela go beya mojalefa madulong
a gwe.

2200 4669 Teka a dula seponeng sa gwe. Ka tsatši lela a go ba
botša gore ba tle ka lona ba ile ba fithla ka lona. Bjale
Mabjale a re lebitša ke nna ba bina tlou. Ke bona gore
ngwana o godile. Bjale ka go riale mowe ke nyaka gore ngwana
a dule madulong a gwe. Ke yona taba ewe ke lebitšetšago yona.
Ke moka a goma a dula fase. Ba ile ba re o wa kwala. Go
na le mowe moledi a go ba a dira phošo. Phošo a ya ka ya ba
gona. Bjale ke moka ba mmeya seponeng sa gwe. Ke moka taba
ya fšla e tla mowe. Bjale ba melato ya go šuya papagwe a ka
e ršra. Le bawe papago yšna a hwilegox a be a tšere dilo
tša bona, ba tlilo moršra.

4670 Pele ga tšhupš ya mojalefa. Batho ba sepela ba
ngunanguna ka sephiring. Ba bangwe ba re mojalefa ke ngwana
wa mokete. Ba bangwe le bona ba fepana ka gore kek wa mokete.
Taba ya mohuta owe ke yona ewe e xx bakago thekišano. Le
mothang ga moršro wa go šupa mojalefa ba tlilo fapana.
Melato ke mangunanguno a la a bona.

2201 4671 Dithekišano di godimo ga batho ba Kgadi, malome, bo
ngwanabo mohu le barwa ba mohu. Motho mo a na le barwa,
barwa bawe a ba nyake ka moka ga bona. Go bjale le godimo
ga basadi. Mosadi yo mongwe e tla ba mamoratwe. Ka go
riale mowe ngwana wa gwe o tla mo rata go feta bana ba motse
ka moka ga bona. Ngwana yowe wa mamoratwe o tla fiwa dilo tše
dikgolo. Bjale ke moka bala ba re g yo mogolo ke yo, bala
le bona ba ngangšla kowa. Go tla ba gwa ba taba. Mafello
a taba ewe kek go kgobakana ga batho ba lamolanya.

4672 Dithoto tša go šiya ke mohu. Dithoto tšewe le tšona batho ba ya ba di bakana. Kudu taba e ya umakano ya dithoto tša mohu, e dira ke monna wa basadi. Bjale barwa ba mohu ba bakana mothahu owe wa mohu. Bo umago bona le bona ba swanetše go tsoga fase. Mosadi yo mongwe le yo mongwe o šma le ngwana wa gwe. Bo malome a bana le bona ba tšenšela mowe tabeng owe ka baka la go rapiwa ke batlogolo ba bona.

4673 Mojalefa le gex a ka beiwa, dithoto tše a ka se ka a di bšna. Dithoto tše bjale ka dikgomo, dipudi le dinku. Di ka se ke tša lebana mojalefa aowa ba ka se ke ba dumšela. Morwa yo mongwe le yo mongwe o tla re le nna e be e le papa, ka go riale mowe le nna ke swanetše go hwetšana ya ka kabšlo.

Bo umago bona le bona ba tla bolabola gore ka moka e be re mo tsolšela. Mothahu owe wa go šiya ke mohu ba swanetše go

2202 ba abaganya. Yo mongwe a swanšela go fitiša yo mongwe. Ge e ngwe e ka šmšela go šele, ba swanetše go e bolaya ba ba abaganye e le nama.

4674 Bjale ka moragš ga mohu Madome. O ile a hwa a šiya basadi ba bararo. Bjale ka šakeng a šiya dikgomo tše mabala-a-nkokotwana le dipudi tše thlano. Kgomo e ngwe e ile ya mmoloka, bjale ya bušupa ba thobošax bana ka yona. Dikgomo tša šala ditšhelela. Bjale ge ba dutše ba lla thello, kgomo e ngwe ya tswala. Ba ile ba tswela pele le go lla sello sa mohu.

4675 Tšhupš ya mojalefa. Lebaka la tšhupš ya mojalefa ya fithla. Ba ile ba šsupa moledi ka gobane mosadi wa mojalefa o be a sa na le ngwana yo monyana. Moledi ba šupa Losana. Bjale morerong wa bona ba re mothahu re thabile go lekane. Taba kgolo re swanetše go abaganya bathologadi mothahu o wa monna wa bona. Ba ile ba kwana mabapi le kabaganyo ya mothahu wa monna wa bona.

2203

4676 Mothologadi yo morgwe le yo mongwe a belwa kabelo ya

RM/

dikgomo tše pedi le pudi. Bona berg e be ba hwetsana e ka ba kgonne. Ka morago ga mowe ke moka ba re go kgomo e la ya go sala le dipudi tše pedi ba re ke tša mosadi wa mojalefa. Bathologadi ba babedi ba re taba ewe e ka se ke ya diréga. Laúswa e be re tscla ka moka ga rena. Dipudi tšewe le kgomo ewe di swanetše go bolaiwa. Di a kwala di ka bolaiwa bjale ngwana yo wa mojalefa o tla sala a fšpa meng. O tla fšpa ke dikgomo tša go fiwa mmagwe bjale ka ba rena bana. Ba rena bana le bona ba tswetše ke yšna mohu.

4677 Ditaba tša begelwa banna. Ba ile ba palakana ba sa kwana mowe thopeng ya bona. Bjale ba fithla gare ga batho ba ba totša phapano ya bona. Re fašane kwa thopeng ka baka la thoto ya mohu. Mohu o šile dikgomo tše di šupago le dipudi tše thaaro. Bjale bakeng sa moledi wa mojalefa re o kwane. Phapano ya rena ke ya kabaganyo ya diruiwa. Re itše mothologadi yo mongwe le yo mongwe a fete le dikgomo tše pedi le pudi. Bjale kgomo le dipudi tše pedi ra re di tla feta le mojalefa. 2204 Bjale ba gana taba ewe. Ke mokgwa owe re palakanego re sa fetša dipolabolo.

4678 Malome wa mojalefa, a dumelana le gore di fiwe kgaitšedi ya gwe. Tšhwene tsogo e tiela ga gabš yona. Ba bangwe ba kwana le gore di bolaiwe. Buntši bja batho ba kwana le polaš ya diruiwa tšewe. Malome wa mojalefa, a re taba a re fo gobella bjale ka bodikana bo le ka morothong. Xg Go gobella mowe ga lena ke go gapišana mogofe. Taba e kwala ka mabaka. Ka go riale mowe ke le kgopšla gore le bolabolš mabaka a lena gore taba e o kwalš gabotse. Ge a riale a dula fase.

4679 Mabaka a bawe ba dumelago polaš ya diruiwa. Rena re bšna gore ke tswanelo ya gore dikgomo le dipudi di abilwe gabotse. Bjale mowe diruiweng tšewe tša go sala di swanetšwe go bolaiwa ka baka la gore e be e le basadi ba

gwe ka moka. Maušwa e be ba fo sola ka go lekana. Le
yēna mohu mo a be a e tšwa le thekobela o be a bafa ka go le-
2205 kana. Ke moka ke ōna mabaka awe re a bōnago.

4680 Dipolabolo tša malome a mojalefa. Nke le mpotšeng gore
le kwana le gore ke yēna mojalefa. Ba dumelana le taba'ewe.
Bjale lehono le fo gana fēla bakeng la diruiwa tšewe. Ba
dumēla. Le nkarabeng ke nyaka go le butšiša diputšišo.
Ke mang gare ga lena yowe a swanetšego go lefa melato ya mohu.
Putšišo ewe e ile ya bipela banna gammogo le bathologadi. Go
o kwagala gore a ba ka ba phakiša ba e araba. Mmutšiši wa
potso a goma a ōma a re nkarabeng ke tla kgona ke butšiša e
ngwe. Ge a riale a goma a dula fase.

4681 Mmakoma ke yona kgadi e kgolo ya motse owe. Dipolabolo
tša ka ke ile ka bolabola ke le kowa thopeng. Bjale e be ke
sa nyake go bolabola. Ke tla bolabola ka baka la gore ke no
bona ba sa nyake go araba potso. Mojalefa o ja tša go tefa
le go baba. Ka go riale mowe ke yena yowe a swanetšego go
lefa melato ya mohu ka gobane o dutšiši tulong ya mohu. Ke
moka a fetša dipolabolo tša gwe. Bjale mmutšiši wa
ptšišo, a re, mo le gana k melato ka moka ya mohu le tlo fo
2206 lefa ka go bokella dilo tša lena ka moka ga lera.

4682 Diruiwa tša mmakano tša feta le mojalefa. Ka baka la
diputšišo tša malome wa mojalefa, ba dira gore diruiwa tšewe
di fete naé. Ba ile ba hwetšana gore diputšišo di a okwala.
malapa a manyana ka moka a tla boela moragō melato ya mohu ka m
moka ga yona e tla rwala ke yēna. Bjale ke moka taba ya
ngangano ya fēla e tla mowe.

4683 Dithoto tša mohu tša bongaka tša mo bathong. Bjale
barwa ba re gona le dithoto tša bongaka bja mohu mo bathong.
Bjale tšona di tla ana mang. Dithoto tšewe ka moka ga
tšona ke tša mojalefa. Fela ge di bonetše o tla
lešupa. Le modirō o we le nyakago go dira ka se sengwe ka
thona, a ka se ke a le utamela o tla le botša.

Go wa swana le ge mohu a ka hwa a se na lefa, ge mohu
 a ka belaela ke yêna mojalefa a swanetšsego go bôna molato
 owe. Lena o tla no le botša bjale ka ge e le molaô wa gore
 a se ke a le utela taba. Ge yo mongwe wa bo lena a swere
 2207 ke molato a ka mothuša ka se sengwe sa dilo tšewe. Taba kgolo
 e tšwa kwanong. Ke moka ditaba tša bona tša fêla di etla mowe.
 Mothantudiši wa ditaba ke Losara.

4684 Batho ba ba nago le maatla a go bolabola mabapi le tšhupo
 ya mojalefa. Bjale ka ge go ngodilwe matheko ka moka a dita-
 beng tša tšhupô ya mojalefa gore motho yo a ukwiwago kudu ke
 moratho wa mohu goba moholo yowe a bitsiwago gore ke kgadi.
 Ke yêna yowe a re go ge a bolabola a kwiwa kudu. Le moratho
 wa monna wa go mama letswele le mohu le yena o wa kwiwa. Barwa
 ba mohu ba ka no bolabola empa mantšu a bona a ka se ke a tsena
 bjale ka ba ba ka godimo. Morwa wa mohu ge ba mo šupa boledi
 bja morwa rragwe ba bône botho bja gwe le bogolo bja gwe.
 Ke gore mengwaga.

4685 Moratho wa mohu a ka ba mojalefa. A ka ba mojalefa ka
 mokgwa o, ge mogolo a ka hwa e sa le kgopê. Gona mowe
 moratho o swanetše go tšeya madulo a mogolo kaxgam gobane
 o hwile e sa le kgopê. Ge e le gore o ile mo a ehwa a šiya
 2208 a lošitše mosadi. Moratho wa mohu o swanetše go tšeya mosadi
 yowe. Mosadi yowe ke mogatša mogolo wa gwe, bjale ka baka la
 gore o hwile a se šu a meke ke mosadi wa moratho. Ke yêna
 mosadi yo mogolo wa motse owe.

4686 Moratho o tšeya mosadi ga malome wa gwe bakeng sa mogolwane.
 Mosadi yowe a tswalago mojalefa motseng ke ngwana wa malome wa
 go. Molaô wa malome wa bana o tšeya ke morwa yo mogolo.
 Mothang ba mmekago kellô ka moka e ya timiwa, ka moka ba swa-
 netše go rumaša ka ga gwe. O bitsiwa gore ke setima mollô.
 Bjale ke yona tšhupô ya gore ke mosadi yo mogolo. Ke yêna
 yowe a tla go tswala mojalefa. Bjale matsatši a bo lehono
 a go bjale ka gobane moratho o wa tšeya ngwana wa malome wa gwe.
 Mogolo a tšeya motho o šele.

4687 Boima bja tae, bo molomong. Bana ba moratho ba ka se ke ba kwisiša go loma ka lapeng la gwe, ka baka la gore ba ka taela. Ba mogolo bona le go likiša gona ba ka sex ke ba likiša. Kgale taba ya mchuta owe e be e se gona. Mogolo a thoka go tšeya ga malome wa gwe, moratho o be a thae. Ka
2209 baka la go tšhaba čna molomo le gore x bana ba mosadi fêla ba ka se ke ba buša ba ngwana wa malome.

4688 O ba lumiša ka lapeng la gwe ka sephiri. Molomo o dira gore bana ba se ke ba thlamatsega. Bjale ke baka lewe mosadi wa malome wa lena ge a bona gore ke tšere ke moratho, o lomišago bana ba gwe pele ka sephiring. Ge mosadi yola wa mogolo ge a yo ba lomiša ka moka bana motse, bona ba lomiša ka moka bana ba motse, bona ba lomile pele ba fo ya fêla go nwa molomo owe. Bjale ke bona bana bawe ba tlogo ba ba le dipapano bakeng sa mojalefa. Ka gobane bana ba moratho ba ka se ke ba bona ba mogolo ka baka la gore ke batho fêla.

4689 Bjale ka Mokoma le Nkhukhu. Mokoma ke mogolo, Nkhukhu ke moratho. Ke bana ba mosadi. Hohwane ke ngwana wa lapa le lengwe empa ke bana ba poo. Bjale mojalefa ke Mokoma. Ka moragô ga lehu la papago bona, go ile gwa šupiwa yêna Mokoma. A gwa ka gwa ba le yo a belašlago. Ka moka ba leloko ba ile ba kwana le tšhupô ewe.

2210 4690 Mokoma a tšeya Motšatši ka tašlo ya papagwe. Papagwe o ile a loša mosadi pele ga gore a hwe, a ba a mo nyala. Bjale o ile mo a bona gore bjale mogwêra mogolo o ragela go tloga, a bitša basadi ba gwe. A ba laella dilo ka moka. Bjale a re go morwa wa gwe, o swanetše go tšeya mosadi yola. Ka morago ga ditašlo tšewe ke moka a hwa. Lentšu la mohu a le nyatšiwī. Mokoma a ya a tšeya mosadi. Mosadi yowe a peela Mokoma a ja a hora. Bjale mmagwe a mmotša gore sepela o tšeya mosadi ga malome wa go. O ile a ganêla mmagwe. Bjale a mmotša gore yo ke mosadi wa go šiya papago bjale o be a swanetše go tšeya setima mollô. A ka a dumela go tšeya setima mollô.

4691 Nkhukhu a ya a tseywa ngwana wa malome wa gwe. Imago bona a re go bōna, gore mogolware a gana go tseywa ngwana wa malome wa gwe, ke ge a bolabola le moratho. Moratho o ile a likiša gore o wa gana. Bjale mmagwe a re ke nyaka gore dikgomo tša bana ba ka dije ke kgaitsemi ya ka. Ka moragō ga dipolabolo tša mmago bona, ke ge moratho a lokologa go tseywa mosadi ga malome wa gwe. Leina la mosadi ba re ke Mamogosi.

4692 Moratho o ile a kguduga pele gwa šala mogolo. O ile a kguduga a šiya bana. Bana ka moka ba sa le ka fase ga taolo ya Mokoma. Mosadi wa Mokoma o na le bana. Bjale ke ke yēna yowe a fago bana difeka. Le ge moratho a be a sa phela e be go le bjale. Fela Mamogosi o be a dira mapotwana a gwe e sa le bošego, ge letšatši le thaba o feditše go apeya. Ke ya go lomiša bana ba gwe. Bana ba gwe ba ja difeka pele ga bana ba mogolo. A ba ji ba boniwa ke batho. Modirō owe o be o diriwa ka sephiring le rakgadi wa gwe. Motšatši mo a šala a dira tša go lomiša bana, bona ba lomile kgale. Go loma la bobedi ba fo iša moano.

4693 Ka moragō ga lehxla Mokoma. O ile go hwa ba lla sello ka mokgwa wa molaō. Mankgapana ya ba letšatši la tšhupō ya mojalefa. Bjale batho ba thoma go tšama ba ngunanguna. Re tla bōna gore ke motlogolow wa mang yowe a tla go go ba mong wa mošāša o. Kgaitsemi ya Mokoma le Nkgukgu ke Nkadimeng. Hohwane yēna ke wa lapa le le nyana.

2212 4694 Tšhupō ya mojalefa. Ka moragō ga mo sello se fedile, ke moka ba kgobakana. Bjale ka ge ba ile tšatši lewe ba tšhupō ilego ge ba palakana ba ra Hohwane gore a šale lebeletše motse. Ke yēna yowe a ba bitšitšego. Le bitša ke nna ba bina tlou. Ke re ke bōna gore sello se fedile bjale ka go riale mowe ke re a go bē tšhupō ya mong wa sethlopha se. Batho ka moka ba ile ba ntšha mathō ba lebella Nkadimeng le yēna Hohwane. Bjale kgadi ya re go molebendi a šupē. Bjale yēna a re a go šupē wena. Kgadi ya šupa ngwana wa moratho. Bjale ba nyaka gore Hohwane a bolabole goba go mo tatša.

Yêna a re nna ke nna ngwana monyane, ga na mowe a šupilego
o wa rereša. Fela ngwana wa mogolo o gona.

4695 Go ya kang go šupiwa ngwana wa moratho. Ka go riale
ba butšiša kgadi. Kgadi ya ba thalošetša ka mokgwa owe
a šupilego mojalefa ka gona. Mmago ngwana yo, ke ngwana
wa malome. Ke yêna setima mollo. Ke baka lewe ke mo
šupago ka lona. Mogatša mogolo yêna a o swanetše go emiswa
kae. Mogolo wa rera hwile a se na mosadi. Mosadi yowe a
2213 go ba a dula naš, e be e le mosadi wa papa wa mokokotelo.
Ka baka lewe a badiwi mo.

4696 Bjale ditaba di fapane. Batswadi ba Motšatši ba
re taba e ya kwala, a ekwale. Re re a ekwale ka baka le.
Bana e be ba etla ba loma mo lapeng le ka baka lang yêna e le
yo monyana. Ba be ba e tla ba loma mo lapeng le ka baka la go
latella yowe mogolo wa rena. Bjale lehono phapano keng, ka
gobane mogolo wa lena o hwile o x šile bana. Tšewe tša
mararankodi a ke di kwe. Nna mowe ke bolabotšego go fedile
go riale ke kgadi. Ke moka batho ba palakana ba sa kwana.

4697 Ba ile ba 'nya dikgoro tše pedi. Ka morago ga
dipolabolo tšewe tše go gakana ba palakana ka moka ga bona ka-
ntle le go ja dijō. Le go thaba a gwa ka gwa thlabiwa selo.
Motšatši a tiya motse wa gwe a ya a dula ga wa gwe mmoto.
Mamogosi le yêna a šala a tloša a ya a dula go wa gwe
mmoto. Ke moka yola ke wa kgoro ya Mokoma. Ba moratho
le bona ba ba kgoro ya Nkhukhu. Hohwane le yêna a tiya
2214 tša ga gwe dintlo le yêna a bona wa gwe mmoto a dula. Ke
moka ditaba tša bona tša fšla ka go palakana. Yo mongwe
le yo mongwe o lomiša bana ba gwe mothopaneng wa gwe.

4698 Morêrō wa tšhupō ya mojalefa, a seax morêro wa motho
ka o tee, ke morêro wa batho. Morêro wa notho ke morêro wa
monna wa mosadi wa barwa. Gona ke x motho a ka botša
bo ngwanabo go e le tsebe mogolo wa lena ke yo. Ka moka
ga lena le mo tsebe gore ke yêna papago lena. Le mothlomphê.

Gona mowe a gona yo a ka belaelago ge taba e ile ya sepela ka molaš.

4699 Motho a ka se ke a bitsiwa mabapi le tšhupō ya mojalefa. Motho yowe ge e le wa lelcko wa bona ba sa mmitši mowe kopanong ya go šupa mojalefa. Motho yowe ke go e ke yēna moloi. Go ya kopano ya motho wa geno ke go rapiwa. Ge o ka fo okwa ka matheko gore gona le taba ya gore ya wa geno, ba sa go botša, o ka se ke wa kgona go ya. Letšema le a rapiwa go eleletša ge o bolabola. Bjale ge o sa rapiwa wa fo ba maldi ma ekgo-gometša o sa ratwe. O a tšiša go boya le nku e tswilwē.

2215 Ke gore ba tla a tšiša go go bolaya.

4700 Kgadi goba rakgadi. Batho ba bagolo ge ba era kgaitšedi ya bo moku ba mmitša gore ke Khadi. Bjale bana ba moku ge ba mmitša ba re rakgadi. La mathomo ge be sa bolabola ditaba tša bona, a ba mmitši. Ba g fo rēra ditaba tša bona kante le yēna. Go mo lebala gona ba sa mo lebala. Lebaka la go mmitša le tla ba gona. Bjale mothang taba e swanetše go direga ke tšatši lewe a swanetšego go ba gona. Pele ga gore taba e tšweletšwe pele ga batho, ba swanetše go mmitšetša thopeng ke moka ba mo thlalošetše sewe ba ilego ba se rēra.

4701 Rakgadi ya bona mo a na lepelaelo. Ba swanetše x go boela gapš thopeng a yo ba thlalošetša pelaelo ya gwe. Ba tla leka ka maatla go thlatholla ka mokgwa owe ba ilego ba rēra ka šna ba latelana. Ka go riele mowe ba mo' x šupa gore ba kwane mowe morerong wa bona. Le yēna o tla no bolabola mowe pelašlo ya gwe e lego. Ke moka ba tshidišane naš, ba kgonš ba palakana ba yo thlalošetša batho sewe e lego sora.

4702 Mothinyi wa molaš a tsene morerong wa tšhupō ya mojalefa. Motho yo a nyakago go šupa motho yo a sa lebanago. Ba mo raka go re a se ke a ba tamela. Go bjale ke yēna rakgadi wa bona. Batho bawe ba rakiwa ka baka la bokwelepa. Bokwelepa

bja bona e le bja go ba lwešanya. Taba ya mohuta owe, ba ka ba ba dira gore ba iše kgorong. Bjale ba kgoro ge ba ka ya ba hwetšana gore ke nnete ke dikwelepa. Ba swanetše go ba lifiša. Ke moka ba dumelle gore taba e šmš mowe ba kwanago.

4703 Lebaka la go raka ramogolo goba yo mongwe wa leloko. Ke go e ge ba rerile gore taba e swanetše go sepela ka mokgwa o, ba kwana. Ke moka yēna o fo n angela go šele. Bjale ge ba mmutšiša mabaka a kgone go ba thlalošetša, mowe ba swanetšego go se mo kwišiše. Le otho wa go nyaka go uta dilo tša mohu. Ka gobane mohu ka methla o fšla a ehwa ka lapeng la mamcratwe.

2217 4704 Ge motho wa go dira moferefere a ka hwetšwa, o swanetše go beiwa molato. Motho o beiwa molato ke ba ka gae. Bjale ba ka gae ba ka se ke ba mo lifiša. Taba kgolo ba fo nyaka mo a e tsola. Ge a ile a gana go e tsola, gona o swanetše go gomela go dira moferefere. Le bora ba tla mo thlokomologa. Motho o rata gore mo a dira kgane ya ba o direla nneteng, gona ke a beiwa molato. Kgane ya maaka e iša motho kgolegong. Bjale ba kgoro ba mo tiya ka kgati e kgolo ka baka la kgane ya maaka. Kgati ya gwe e ka ba dipudi goba kgomo. Ka go riale mowe ba mo lathiša kgane ya gwe. Tefo e we ba kgoro ba mo lifišago ka yōna, a e fiwi motho yo mongwe e lewa ke kgoro. Ka gobane ke yōna e ba la mo letšego motho yowe wa manganga le kgane ya go ruta.

4705 Kgoro e ka laela gore a rakiwe motseng. Go rakiwa ga gwe mowe motseng ke ge ba bōna gore a se neele. Le gona o ngangiša batho ka moka ba leloko bona ba eme felo go tee. Bjale yēna a fo e tša tšhwene ya lešele. Bjale ka go riale mowe o swanetše go tšwa ka mowe motseng. A ka ruta butši. Managano ya bona ba tla mo naganela gore ke mmolai, ka moswana a ka bolaya ngwana yo, ka baka la gore a rate mo go e ba yēna.

2218

4706 Bjale ka moragō moragō ga lehu la Fune. Monna yo o hwile a na le basadi ba babedi. Mosadi wa pele ke Marwale le

Lekhadimane. Mosadi wa boraro ke mosadi wa mogolo wa gwe, o ile a šala a mošegetše. Leina la mosadi yowe ke Matou. Kgaitsemi ya mohu ke Mampheng. Mogolo wa mohu ke Seriri. Mohu e be e le molimi yo mogolo. Ka mabele a gwe o e a reka dikgomo ka msadka. Kgomo a e fulelwe le ge e le namane e be e tšeya masaka a mararo. Ba be ba sa e tše pakaeno, ba fitisanyago ka go ya ka bogolo le bonyana. Batho a ba swane ba bangwe e be ba reka ka ditšhalete.

4707 Mohu o ile a šiya thoto e ntši. Bjale pele ga gore a hwš, o ile a kgobakanya basadi ka lapeng la Marwale gammōgō le yola wa mošegelwa. O be a bitsitse kgaitsemi ya gwe Mampheng a le gona ka mowe motseng. Le yēna a dira gre a be gona kopanong. O ile a ntsha tšhalete ka boleke. Ge go badiwa ba hwetšana gore ke masome a mararo a diponto. Bjale a re go basadi ke tswenya ke mahudu, bjale ka ge le lena le bōra ka mathlo a lena. Mabati a robilwe. Ke tšhaba go e špēla fase ka baka la gore le ka šala la se bōnš. Ke moka basadi ba dumelana naš. Ke moka a fa Mampheng tšhalete a re thepela o mpolokela yona. Mampheng o ile a tloga le tšhalete a ya go e boloka.

4708 Mohu a thinya ditaello tša gwe ge a lekgaufsi le go hwa. O be a babja a leka lapeng la Lekgadimane. O ile a bitša Mampheng le monna wa gwe gammōgō le monna o šele ba re ke Mamonokele. Mamonokele ke monna wa moathudi wa kgoro ya Makhutšwi. Basadi ba la bangwe ba se ke ba ba gona. Bjale a laela bona batho ba ba ka godimo. Mamonokele e ile ya ba mongodi. Bjale mohu a laudisa ditaello tša gwe. Lengolo le ile la ngwadiwa ditaello ka moka. Le loya le ile la fiwa Mampheng a ya a dula nalo.

4709 Ka moragō ga mowe ke moka a hwa. Ke moka ba boloka mohu. Ka moragō ga mo bathlologadi ba roba ke meriri, Theriri a dira gorekxa ba šnš mmela. Ba ile ba dira bjale. Mothang ba ōmšlago, o ile a ba tsibiša ka moka ba bo leloko la mohu.

2220 Ka tsatsi lewe bjala bja thetshila bo nwewago ba ile ba ba gona. Ba ile ba soma modiro wa go phalela bathologadi. Ka morago ga phalolo ba nwa bjala bja meriri. Ba botsa ngaka gore e robale, e tla tsoga e foka dithapo le mothahu wa mohu. Ngaka e ile a ya robala mowe ba lala ba bina melopo go fithlela bo esa.

4710 Ngaka ya foka dithapo le mothahu. Ka moswana mo bosele ba kgobakanya dilo tsela ka lapeng la Marwale. Monna wa ngaka o ile a di foka. Ka morago ga mo a di fokile, a topa se sengwe sa dithapo a dula theko. Bjale ba lebella gore bara ba mohu ba topa. Pele ga gore ba topa, Theriri a tseye dithapo ka moka a re ke tsa gwe ka baka la gore ke tsa ngwanabo. Batho ka moka le barwa ba mohu a ba ka ba bolabola, ba ile ba fo ntsha matho ba mo lebella.

4710 Ngaka ya foka dithapo le mothahu. Ka moswana mo bosele ba kgobakanya dilo tsela ka lapeng la Marwale. Monna wa ngaka o ile a di foka. Ka morago ga mo a di fokile, a topa se sengwe sa dithapo a dula theko. Bjale ba lebella gore bana ba mohu ba topa. Pele ga gore ba topa, Theriri a tseye dithapo ka moka a re ke tsa gwe ka baka la gore ke tsa ngwanabo. Batho ka moka le barwa ba mohu a ba ka ba bolabola, ba ile ba fo ntsha matho ba mo lebella.

4711 Mota-le-pula a butsiša thoto ya g papagwe. Mota-le-pula ke ngwana wa Marwale wa pele. Bjale ka lebaka le ke monna o bile o na le bana ba babedi. O ile a raka ke papagwe ka motseng a ya a dula ga wa gwe mmoto. Ke gona batho gammogo le bathologadi ba bargwe le yena morwa wa gwe ba tebago gore go ile gwa ngodiwa le ngolo. Mampheng a fe mo le nyaka go tseba mabapi le thoto, thoto ka moka e ngodilwe. Lengolo lewe le kae, go riale ke morwa Marwale. A re le kowa gae ga ka. O diretseng mo o tha ta nalo. Motho yo a nyakago go kwa ditaba tsa lona a tle.

2221

4712 Lekhadimane a ba fatha. Ba ile ge ba sa bolabola ka lengolo, ke moka a re go bona le tsebeng gore nna ke a

RM/

tšwa mo motseng ko dula le Mampheng. Ke taelo ya mohu o ile mo nka hwa o e o dule le yena. Le ka mowe lengolo go ngodilwe. Ke moka a fetša dipolabolo tša gwe a homola. Ba ile ba mo fetola ka gore lentšú lago lehono a le kwale, ka gobane ewe ke taba ya meriri ya mafello. Lehoro re sa le mo sellong. Seriri a re ke nnete mowe mohu a bolabotšego, o swanetše go dula ga kgaitšedi ya rena. Ke dikgopolo tša lena tšewe rena a re mowe, ka rena re nyaka go tseba fêla ka baka la thoto ya mohu. Tang le bale lengolo ke lona le tla go le botša.

4713 ~~Theriri~~ a namela godimo ga ntlo a tiya ntlo ya Lekhadimane. A gwa ka gwa ba le motho yo a mmolabuđišago. Ke moka a ya a mo agela ngwako kantle ga legora la motse wa Mampheng. Batho h ka moka ba re, thoto di utile ke ba bala. Ka go riale wena Mota-le-pula o swanetše go phikhitha methô
2222 dinameng. Ke gore o swanetše go bôna taba. Kantle le wena a gona yowe a ka dirago selo. Ke moka lésaba ka moka la palakana.

4714 Mota-le-pula a ya ga Mampheng go bala borifi. Rakgadi ke tlile mo mabapi le taba ya lengolo. Ke nyaka gore o tle nalo kowa gae ga ka ka tsatši la gore, gore le tle le badiwe. A re mo o nyaka goxk lebala bokaone ke gore o le bale gana mo. Kowa gae ga go gona nka tšete. Bjale morna a khone go bala. Ke moka a nyakišiša berna ba go kgona go bala. Ke ge morna a gopola go tlilo bitša nna Motantane Motrabe. Ke ile ka ya naš ka di 7-5-52.

4715 Lengolo le ngodilwe ka mokgwa o wa ka fase. 16-7-51 Ditaelo tša Fane Malesa. O dula palaseng ya Metz. Mampheng o dula Sekororoi (Location) mmotong wa Mathomelong. Ke a babja bjale bolwitši bjo ke bôna e ke bo ka se ke bja mphidiša. Fêla ge modimo o ka mpitša Mampheng o tsee Lekgadimane o e o dule naš. Dikgomo tše nne ke tša Bobete o tla tšeya mosadi ka tšona. Dikgomo tše pedi di šakeng la bo Lekgadimane, tše pedi di ga na mo gae. Ke mo fa le dinku tše pedi le pudi ka e tee. Bjale Lekhadimane yêra

2223 ke mo fa dikhomo tše nne. Le tšona di le šakeng la
 batswadi ba gwe. Dikgomo tse pedi ke tša Lekhadimane o di
 rekile ka mabele a gwe. Ge e le Mota-le-pula yēna a na
 taba ka gobane ke mo tšešitše mosadi ka lesome la dikgomo
 le dipudi tše mabala-a-nkokotwana le diponto tše di tselelago
 £6. Ke moka ke nna Fare Male sa.

4716 Ka moragô ga mo lengolo le la ka godimo le badilwe,
 Mota-le-pula a butšiša diputšišo tše: Dinku le dipudi mo di
 etla mo di tlile di kae. Dikarabo di arabiwa ke Tšhetheme
 yowe a dulago le Mampheng. Dinku di be di le nne le
 dipudi tše pedi. Bjale di tlile mo ka baka lang wena Theriri.
 A re a ke tsebe. Bjale Tšhetheme a mo thalošetsa. A re
 di tlile ka baka la go latella modiši. A re o se ke wa mo
 tšwela, e ka ba kgomo o ka mo tšwela. Ge ba e ya ka
 šakeng ba hwetšana gore dipudi di nne, dinku di thlano.
 Bjale tšee. A re ke bana ba tšona.

2224 4717 Mohu o wa bile ka phošo go riale ke Mota-le-pula.
 Dipudi di tšwa di kae goba go rekile mohu. Ka moka ga bora
 ba ile ba šitwa go mo araba. Le ya kwa ge ke re o wa bile ka
 phoso; mohu dipudi le dinku a na tšo. Ka moka ga tšona ke tša
Bobete. O ile a diša dipudi tša Malope mohu a sa phela a mo
 fa pudi ya modiši. Pudi e ile ya tswalla ya dira dipudi.
 Takete a kgatha ke pudi, ke moka a e reka ka nku. Dilo
 tšewe di ngodilwego ka moka ga tšona ke maaka. Ga ke
 ganetše mohu ke ganetša lena bangodi ba borifi.

4718 Mota-le-pula a re thoto ka moka ya mohu ke tla e
 abaganya ka boswa. Ka moka ga yona ke ryaka gore e kgobakane
 kowa gae ga ka. Theriri a re o ka se ke wa dikgona, ge o ka
 re o wa di gapa ke tla go tiya. Lapa a le ji lengwe le wera
 o na le tša lapa la go. Ke thoto ya go šiya papa bjale ke
 go riale mowe e na le beng ba yona. Ge e le Mampheng yēna o
 swanetše go laola tša bogadi bja gwe. Kgati ya monna ke molomo
 bjale ke go butšišitše diputšišo a wa nkaraba. E Khati
 ewe o tla go ntiya ka yona ke e fe. Ke iša taba banneng.

Ba re go yêna sepela.

4719 Mota-le-pula a isa molato kgorong ya ga Mothabê.
Mampheng le Theriri ba ile ba bitsiwa. Bjale Mota-le-pula
a laudisa ka mokgwa o la a go ba botša ge ba sa le gae.
Theriri a fo bolabola gore ke dilo tša monyanyana wa ka,
o file Lekhadimane. Mampheng yêna a re nna ke bogadi nka
se ke ka di tseba. Lengolo lela le ile la badiwa.

2225 Theriri a butsiwa gore na o be o le gona. A re o be a se
gona. Bjale ke mang yo a go ba a le gona. Maina a
batho ba ba go ba ba le gona ke ba: Lekhadimane, Mampheng
Tshetheme le Mamonokele. Ditaba tša boetswa moragô ka
baka la go nyakisa batho bawe ba go ba ba le gona. Ba re
le tla boya ka moswana.

4720 Ka moswana ba boela kgorong. Bjale kgoro ya butšisa
batho bawe, gore le kile la bonang goba go kwang ka ditaba
tša mohu Fane. Mampheng le Lekhadimane ba homole. Re
nyaka go kwa Tshetheme le Mamonokele.

4721 Dipolabolo tša Tshetheme. Re ile ra bitsiwa le mosadi
wa ka Mampheng. Ge re fithlile ke moka mohu a re bitšetša ka
lapeng la Lekhadimane ke ka mowe a go ba a babja a le ka gona.
Ke ge a e ra Mamonokele gore a ngwale tšewe yêna a tla go di
bolabola. Ke moka ke ge a ngwala tša tšewe tša ka borifing.
Ke moka ke mowe ka go bona gona.

4722 Dipolabolo tša Mamonokele. Morena lekgotla la ba bina
tlou. Nna ke ile ka bitsiwa ke Tshetheme le mosadi wa gwe.
2226 A ka ka ka gana ke ile ka ya nabo. Pele ga gore ke e, ba
ile x ba nthalošetša gore ba bitsa ke mohu yowe ka mabapi
le ka baganyo ya dithoto tša gwe. Ge ke fithlile ke ge ba
nkgopela gore ke ngwale bjale nna ke mo ka ngwala. Ke moka
ke mowe ka go kwa gona. Ge a riale a boela a dula fase.

4723 Kgoro e ile ya bona Theriri phoso gammogo le banna ba
babedi. Banna ba babedi ke bawe dipolabolo tša bona

di ngodilwego ka mo godimo. Banna le bogale bjang le ka fo tswelago la beya kanya melao ka motseng beng ba motse ba se gona. Ke lena basinyi ba malapa a batho. Nkabe le fane le re bana ba go le basadi ba kae. Le swanetse go ntsha pudi pudi le fafele Theriri molato wa gwe. Banna a ba ka ba ba le manganga ba ile ba dira ka mokgwa o le kgota le belabotsego ka gora.

4724 Theriri a ntsha kgomo ka baka la kgane ya gwe. Ka morago ga mo banna ba la ba lifile, ba re go yena o na le molato ka baka la go tsenela ditaba o sa di tsebe. Taba ya bobedi wa sitisa bathologadi go lla sello sa mogatša bona.

2227

Monna a gana molato ka gore nna ke setse lentšu la mohu moragô. Nna dipudi tsewe di lego ga Mampheng ke tša mohu. Nna ke riale bjale ka ge mohu a di abile. O se ke wa re bjale ka ge. Bolabola nnete ya go. Ke no bona e le dipudi. Mota-le-pula o wa mo garetša mo a re ke tša Bobete. Mowe nka se ke ka di tseba. E pôné phošo. Monna ke ge a e-pona phošo. Bakeng sa pudi tse pedi, o swanetse go ntsha kgomo. Ke ge a ntsha kgomo ke moka molato wa fêla. Dilo tsewe ka moka ke tša kgoro.

4725 Kgoro ya lokolla Mota-le-pula gore a yo gapa thoto ya papagwe ka moka. Ba mmotša gore o e o ba baganye ka mokgwa wa molaô. Ke moka a ya a dikgobakanya, a ba a bitša ba leloko ba tla go bôna mo a ba abêla. Dipudi le dirku di ile tša dulela thoko ka gobane di ne le mong wa tšona. Dikgomo naka lesome le tse pedi.

2228

4726 Marwale a fiwa dikgomo tse tharo. Lekhadimane le yêna tse tharo. Matou a fiwa tse pedi. O fiwa tse pedi ka baka la gore ke môsegêlwa. Kgomo ka e tee ke ya Marwale e ile ya adima ke mohu. Dikgomo tse pedi ke tša Lekhadimane tša mabele. Bjale gwa sala go eme kgomo ka šakeng. Ba ile ba re etla ba ya thobošo. Bakeng sa tšhalete a ba ka ba e sala moragô. Theriri a tiya ngwako wa gwe a ya a dula

RM/

šaleng. Ke moka molato wa bona wa fela o etla mowe. Mampheng o ile a laelwa ke ba kgoro gore Lekgadimane a boele bogadi bja gwe. Merifi a e kgurumetsane. Ke gore mosadi a ka se ke a robala yo mongwe mosadi.

4727 Batho mo ba lla ka motho yo mongwe. Mamondi o swaretše go ntsha tshalete ba ya ngakeng. Bjale ngaka ke yona ewe e tla yago e ba lamolnya. Ba thoma ba tswa ka segae sa bona. Ka morago ga mo e tšo tiya yo mongwe wa bona. Moteiwa ge a phekga gona ba swaretše go tswa ba le kgorong.

4728 Mamondi ke yena yowe a swaretsego go isa taba kgorong. Bak kgoro ba ka se ke ba e athlola ka baka la gore a gona bothlatse. Ngaka le yona a e gona. Motho a ka se ke a rumiwa mowe ga ngaka ewe go tseya bothatse. Taba kgolo moteiwa o swanetse go ntsha sa ga gwe thetseka ba yo tsama ba okwa. Kowa ngakeng ya pele a ba sa boela, ba ya ga e ngwe. Ba ya le ditebe tša kgoši. Motho yowe e le go ditsebe tša kgoši, ke yena thatse. Ditsebe tša kgoši ke yena yowe ba swanetsego go mo theletšá kudu dipolabolo tša gwe. 2229 O thlaloša ka moka sewe ngaka e se bolabotšego. Ke gona ba kgoro ba tla butšišago moloi gore o sa phekga. A dumela phekgo a ka no goma a ntsha sa go boela. Ge a re a sa phekga o wa lifišwa.

4729 Go rapiwa ga batswadi ba basadi. Pele kba fo tšwa ka segae sa bona. Bjale ka morago ga mo ditaola di tso boye le yo mongwe. Yowe ditaola di tšo boyago nae. O swanetše go tsibiša di kše batswadi ba gwe. Bjale ge a phikgiša gore yena a se moloi ke gore a ba swanetše go tswa gapé. Mong wa motse o swanetse go tsibiša batswadi ba mosadi yo mongwe le yo mongwe gore ba yo bona bana ba bona. Moxes tswadi yo mongwe le yo mongwe o swanetše go ya le ngwana wa gwe. Ka gobane yo a yo phepelago a tsibiwi.

4730 Moloi yena ke noši a ke a e tumela gore ke nnete ke moloi. Ge batswadi ba basadi ba sa ya, go sa bekilwe mogwapa.

2230 Ka gobane ditaola ge di ka ya tša tiya ngwana wa bona, mothlang batswadi ba tlogo. Ke moka ngwara wa bona o tla ganetša gore nna a tša ntiya. Ke gona mowe o kwago ba re go na le go beka mogwapa. Ka gobane batswadi le bona a ba tla nyaka go okwa boloi bja ngwara wa bona, ka baka la go gana ga gwe.

Temana ya 4: Kgobakano ya go šupa mojalefa .

4731 Monyanya wa tšhupō ya mojalefa. Batho a ba e ka go lekana. Ba bangwe ba bolaya kgomo ya thobošo ka moswana ba tsoga ba šupa mojalefa. Ke gore ka tsatši le lengwe, ba thaba kgomo ya thobošo ka lona letšatši lewe la monyanya wa bjala a bja meriri ya dipeudi. Ba bangwe ba tsoga ba šupa mojalefa ka moswana. Ka moragō ga tšhupō ewe ke moka ba thaba kgomo. Bawe ba go tsoga ba šupa a ka moswana ke bakguri, ka gobane ba thokile sebaka ka bakeng la go nwa.

2231 4732 Dikgomo tše di yago tša thabiwa ka moragō ga mo motho a hwile ke dikgomo tše tharo goba go feta mowe. Go ya ka go kgora ga batho. Badidi bona ba fo latliwa bjale ka dimpja. Kgobakano ya batho a e be e ntši ka gobane a gona sewe batho ba tla fiwago a sona. Dikgomo tšewe di bolwabolwago ke tše: Kgomo ya go felegetša mohu. Kgomo ya thlobošo le kgomo goba tše pedi tša go palakanya batho.

4733 Kgomo ya go felegetša mohu. Kgomo ewe e lewa ka tha-thamuši. Ke ya go felegetša mohu, ka theko e ngwe ke ya go thapitša banna. Banna ba swara modiro o mogolo wa go špa lebitla. Bjale ka go riale mowe ba swanetšwe go thapišwa diatla ke mong wa mohu. Motho le mo a no hwa e le mpja, fēla ba swanetše go thapiša ba buluki ba mohu ka dikgomo tše pedi goba tše tharo. Babuluki a ba swanēla go ja tša go ja pele ga gore ba iše mohu ga gabō. Basadi ba motse gammōgō le bawe ba agišanego nabō, ba tsola maušwa. Ka moragō ga mo ba bulukile mohu, maušwa ka moka a bo kellwa

kgorong ke moka a lewa ke banna. (Diphiri) Ke moka modirô wa phelegetšo o fedile.

4734 Kgomo ya thobošo. Thobošo ke ya go thoboša bana ba mohu gammôgô le batno gore ke moka motswadi wa lena le ka se sa mmôna. Ba thoboša ka bjala bja tšhila. Bjale bjowe le bjona bo tšhediswa meeti ge ba ka kwa bo tefa. Batho a ba swanela go tagiwa ka baka la gore ba se mo sellong. Bjale go fagiwa mabêlê a mohu awe a bitšiwago gore ke mothahu. Ke moka ba šeba nama ka bjôna.

4735 Melaô ya malapa a e etelare go etelana batho. Batho ba bangwe ba abagana kgomo ewe ka ditho. Ke gore ba abela bana ba mohu ka go riale mowe. Bontši bawe elego beng ba naga, a ba diri ka mokgwa owe. Bona ba tšeya mphapha o mongwe ke moka ba o ripella. Thôgô le yona e ya peiwa ka lona letsatši lewe gammôgô le dibêra. Mala le mogoûu le tšona di apeiwa. Ka mragô ga mo di budule ke moka dik a lewa. Ba di rela gore yo mongwe le yo mongwe a tlogê a llê. Ke mowe o kwago ba re, butši a buji bo ja mabuka. Mabuka ke gore manthathana.

4736 Batho ba ya ba rwele diphafana bjaleng bja thetshila, ba bangwe ba rwele mabêlê ka dirotwana. Mphapha o mongwe wa kgomo ewe ya thobošo, ba o ripaganya ba dira digobana go bana. Bjale ba ndisa beng ba diphafana le dirotwana ka tšona. Ga ba butšiši gore sethetswana ke sa mang. Ba fo fakela dita bona ke beng ba tšona ge ba tšeya di tswana tša bona. ^š Dinama tše a še tše dikgolo, ke dirokolo. Dirokolo ke gore tše dinyanyana. Nama a ba galle go galla moloi. Ke gore motho yowe ba bonago a galla ba re ke moloi.

4737 Go ba ka ba tšhupô ya mojalefa ka lona letsatši lewe la thobošo. Ba ka dira go šupa mojalefa ge ba ka re morerong wa bona ba kwana. Go ka šita fêla ge ba ka se ke ba kwana.

4738 Kgomo goba dikgomo tše pedi tša go palakanya batho. Bjale ka ge go ngodilwe magato ase batho ba ya go ba kgobakana ka čna. Bjale kgobakano e ya le lebaka la boraro ke ya mafello. Ge e le bodikana ba ya go latha dirogo ka moswana ba aloga. Ke lona letšatši la go lema dinakorotswana.

2234 4739 Tulo ya legogong goba seponeng. Sepona se a fiwa, a se fo dudiwa godimo. Ka tšatši le lengwe o ka re ke a thakgoga ke moka wa thakgoga natho. Kgale dipona e be ba se natšo. Ka go riale mowe e be go adiwa magogó. Mowe go tago dula mojalefa go adiwa mokgoša wa tau. Mojalefa o dula godimo ga čna. Bawe ke bana ba magoši le dintlo tše dikgolo. Balata ke moka ba dula ka matheko a gwe. Bjale mošupi wa mojalefa o tla čma gare ga seboka, a č a mo sware ka letsogo. A botše lešaba ka moka gore ke yena mong wa lena yo. Batho hwang batho šalang. Ka go riale mowe mohu o hwile bjale o šile morithi wa gwe.

4740 Bawe ba boleloko la bo mojalefa, ba tla čma a ke moka ba tša dipolabolo tša kgadi le tshupó. Batho ba bjale ka bo rangwane, bo morwa rragwe le bo ngwanabo mohu ka malapa. Ba mo šupa dikgopolo tša bona di feletše. Ke moka gwa fšla go e tla mowe. Ba thoma go mo laya ka mokgwa owe a swanetsego go swara batho ka gona. Mefulukwane ke mefulukwane. Bakgani ke bakgani, ke lethabo le legolo.

2235 4741 Kgomo goba dikgomo tše pedi di thlabilwe. Kgomo goba dikgomo tšewe, ba di ntšha mathakori a yo dula ka ntlong ya mojalefa. Thehuba goba dihuba tša tšona le tšona di latela mathakori a la. Dihuba ke gore dikgekga. Bjale buntši bja nama bo wa rišaganywa ka moka bja apeiwa kgorong. Mathari le dikgarebe ba faga mašwa. Mašwa awe ke a mabele a la a tšemo ya mohu. Ka gobane a, a gohwa a šiya a tla ba a feditše ke ge ba dira kgoko le thetšhila. Bjale awe ke a a go limiwa ke batho mo ba yo thoboša tšhemo. Ke mabšlé a a bitšiwago a thoboši.

4742 Molaô wa go ja dijô. Batho ba bolla, ka go riale mowe ba na le mephatho ya bona. Ba ntsha mogopo wa nama le buswa ka seroto ke moka ba bitsa leina la mphathô. Ke moka mphatho owe o tseye. Ke moka ba dira bjale bjale go fithlela ba ba enetsa. Basadi le bona ba fithlela ba mephathô ya bôna. Batho ba e thenago ba naga e, bôna ba bitšwa ka kgoro ya naga ewe. Bjale ka ge ba re kgoro ya Makgutšwi.

2236 4743 Molaô wa go rwewa ga mabjala. Mauswa le dirama di liwile, ba aletse mabjala. Ke gore motho o swanetse go ja buswa pele a kgone a e nwa bjala. Ke mowe go thwego o wa letse bjala. Bjale bjala le bjona ba bo nwa bjale ka ge ba ija tsa go ja. Ke gore ba bitša ka mephathô ke moka mphathô owe ba u šupa-pitsa e yo o lebanego. Ba dira bjale bjale go fithlela ba felela. Bakgalabje ba nwa le mojalafa ko lapeng la ngwako wa gwe. O sa laiwa melaô. Butši bja batho e sa le ba mmona kowa ba mo šupa. Ke moka a thana mphathô.

4744 Morwa wa kgoši mola a beiwago theponeng, a thana mphathô. Ge a dutši le bakgalabje ka kowa, ge a e nwa bjala o wa retiwa le go mo dūmetša ga a enwa. Ka moka ga bona ba rotse mašese ba beile fase. Mašese ke gore e be e le yôna mengatse ya kgale. Ge a e nwa ba fšla ba re, thobela, a di fološlš madiberg a bo tšona. Wena wa go golela ditlou. Ba bolabola ka mokgwa owe le metšo le lengwe le le lengwe. Go homola ke ge a feditse go nwa. Go thoka mphatho ke gore le bakgalabje o fo roga. Ke moka bona ba mo fetela ka gore thobšla.

2237 4745 Bothaka bo fedile ga bagwera ba gwe. Bagwera ba gwe ba ka se sa re thaka. Ba ka dira thaka ge ba le ba babedi. Ge a ka dira go na le bakgalabje, o na le molato motho yowe. Le baka ke gore o wa mo nyatša. Ga ba mo a thodiši kathlolo ya gwe ke go fo tema. Bjale o swanetse go ntsha pudu molato wa gwe o kgone o fela. Go sothana botswala le gona go fedile.

4746 Bjale ka Mothekegathi. E be e le motswala wa kgoši. Bjale a etela mošate, a hwetsana mabjale. Morena Thekwai a mo thabela kudu. O ile a mo fa bjale ka mokgwe owe a ka kgonago ka ōna. E be e se mogwera wa kgoši e be e le yo monyana. Le go bolotša o be a bulutšitše ke yena. Bjale a thoma go nyaka go ba a keyana le kgoši ka mašotha. Bjale a bo tswale le bjega. Bakgalabje ba leka ka maetla go mo kgala, a se ke a ba kwa. Mafello o ile a tena kgoši, ke moka ya ya ka gae. Le yena a mo šala ncragō. O ile a gafela banna gore ba mo tlāmē. Ba ile ba dira bjale ka tašlo ya kgoši.

2238 4747 Batswadi ba Mothekegathi ba tsoga ba ntšha pudi. Mmatlwa wa otemiwa a kitima a ya go tsibisa batswadi. Ke tšilo le botša gore ngwana wa lena ba mo tlemile. Molato keng. A re a ke tsebe. Ba ka se ke ba fo mo tlema, o wa leba le a mo tseba. Bjale ba kitima le bošego bjowe go mo rapella molato wa go tlemiwa. Ba hwetsana e le gore kgoši e robetše. Bjale Molamo-moso ke yēna motseta wa kgoši, a re gomang le tla boya ka moswana. Ke ge ba goma, yēna a šala a tlemilwe. Ka moswana ba bošla, ke moka ba ntšha pudi. Ba kgona ba mo tlemolla. Molato wa gwe wa fēla o etla mowe.

4748 Kgoši a e na kgosana. Mang le mang o ile a okwa, a ba a bōna ka mathlo mothlang owe a beiwago. Le ile la kwa mothlang o la kgadi e kgowella, e re mong wa lena o hwile, o šile sepuwe sa gwe. Bjale ka go riale mo le lebelle thona. Thepuwe sewe se gudisitšwe ka lona letšatši lela. Ngwana wa lena o ile a roga kgoši ke baka lewe a ilgo a tlemiwa ka lona.

4749 Kgadi e kgolo le kgatsana. Mogolo wa mohu ke kgadi e kgolo. Ge ~~mm~~ mohu a na le mogolo le moratho ba basadi. Yo mogolo ke yēna maepa-nthwe (kgadi e kgolo) Moratho wa mohu ke kgatsana. Bjale mo tabeng e ya tshupō ya mojalefa mosadi yowe ba mo theletšago kudu ke maepa-nthwe. Ka

2239

gobane yêna a bolabola dintswa di a hwela. Ke gore batho ka moka ba re mcrena. Dipolabolo tse dintsi a ka noba natso goba a se be natso godimo ga mojalefa le bo ngwanabo. Ditago tse dikgolo di tswa maganong a bo ngwanabo mohu ba laya bana ba mohu.

4750 Dilo ka moka ba di beya godimo ga mojalefa. Kgoro e ngwe le e ngwe e na le mojalefa la yona. Ditaba di tswa di le ka lapeng. Ke gore ba kgoro ewe ka ge ba na le taba ba swanetse go kgobakana ba bolabola. Ke go na ba bolabola ka segae sa bona. Seema, bana ba tshingwane ba lotana. Ke gore bana ba mpa ka e tee goba bana ba pòò. Pòò e ya tseye basadi. Bjale bana ba ka fapana ka malapa a bo mmago bona fêla ke bana ba pòò. Bana ba ka mošate goba ba ntona sa bona seema ke se: Bana ba kômana boloto bogosi ke go bopana.

2240

4751 Thathollo ya bana ba komana boloto bogosi ke go bopana. Komana ke moropa wa ka mošate o mogolo. O bapola ke banna ka buntsi. Ba o bapola nokeng ya phôrôrô. Ka mabanyana o we rwadiwa o ishiwa gae. Banna ba yo lala ba gobella kôma e malešapane. Ge meso e nkgalešapane o boela ga gabo phororong komana e šala ka gae. Ga go monna yo a swanetse go kgomela bošego bjowe ka baka la gore kôma e ka se gobellê ke motho. Ka baka lewe kôma e ka ja ke dimpja. Bana ba kgoši ba swanetse go bopana bjale ka lengata la dikgone. Ke thona seema se segolo sa go fiwa mojalefa le balatedi ba gwe.

4752 Bjale ka lehu la mothabê. O be a na le bana ba babedi ba mpa ka e tee. Go ngwadiwa fêla bana ba lapa ka le tee, ka gobane ke lapa la bojalefa. Bjale mmago bona o ile a bikiwa a na le mpa. A re go tsena bogadi a bêlêga Madomé. Ka moragô a imiša ke mong monna wa gwe a bêlêga Mogoši. Ka moragô ga mo bana ba godilexke moka rapago bona a hwa.

4753 Madome o ile a ratiwa ke papagwe ka baka la medirô ya gwe. Mogoši a ratiwa gare ga batho. Monna yo mongwe le yo mongwe ge a na le mosadi, o fo nyaka mosadi mo a fo bëlêga madi a gwe. Madi a monna yo mongwe a nyakege. Ka molaô wa mojalefa wa mošate ge a ka ima a sa le ga gabo, a swanêla go bikiwa. Madome o ile a thoiwa kudu, a phošiwa le ka diša. Mogoši a kariwa ke papagwe. Madome a ba a thlalefa a thloilwe ke papagwe. O be a se na mo a ka tšhabelago. O
2241 ile a kgotella ditaišego tšewe a dutši a re molato ke wa mma.

4754 Diloba tša Madome ka moka o be a e fa papagwe. Ka moragô ga mo Madome a godile e le lesogara, a tena letsolong la batsumi. Ge a dutši le banna kgorong a fêla a re Madome ke Monota. Mogoši ke mong madi a ka. Bjale banna ba mmotša gore tlogela lentšu la bonota. Wena mo o be o sa nyake mmagwe bakeng sa go tshinya ga gwe, nka be o mo lesetše wa se ke wa mmeke. Bjale ka gobane o nyetše o bile o mmikile, Madome ke ngwana wa go yo mogolo. Le wena monna ya go tswetšego a o mo tsebe. Taba kgolo ngwana o wana dikgomo e seng madi.

4755 Mothabê o be abêla Madome manong. Lehufa le legolo godimo ga ngwana wa monota le godimo ga papagwe. Le ga go le bjale ke lehufa la botaêla, ka gobane ke yêna ngwana wa mosadi wa mojalefa wa pele. Bawe o šalago wena mong o ba bëlêga ke baratho ba gwe. Difeke go loma yêna pele, madi a go a šala a gora mogopo. Bjale bokaone ke gore re bolaeng.
2242 Bakgalabje ba ile ba gana ba re yowe a tlogo go phutha a o mo tsebe. Manong a ile a gana go ja Madome.

4756 Batsumi ba fa Madome mokgopa wa nkwe. Ka tsatši le lengwe batsumi ba bolaya nkwe. Bjale morerong wa bona ba re re swanetše go tumiša ngwana wa kgoši. Ba iša mogobo ka kgorong wa ya mošate. Ba apešitše yêna ngwana wa kgoši. Basadi mefulukwane ya ba mefulukwane. Ba kgana le g kgoro ya mošate. Ba fithla ba bega kgoši, gore ngwana wa go o bolailê nkwe. O ile a galifiša ngwana yowe wa monota ka dipudi tše

thlaano. Ke gore o ile a ba thabêla tšôna. Morerô wa polaô wa tima gwa fetologa gore ke mogale:

4757 Madome a bolaya tau. Ka tsatsi le lengwe batsumi ba ntšha letsolo. Ba ile ba tanya tau, ya tanya ke monna yo mongwe ba re ke Mokopu wa ga Thekgobêla. Bjale ba re re swanetše go diya bjale ka pele. Motanyi wa tau a nyaka go kgekgonana. Ba mmotša gore papago o dula mokgopeng wa tau e le morwa mang. Re godiša ngwana wa kgoši ya rena.

2243

Monna o ile a phakiša a ba kwa, ka baka la gore mathlo a bona a be a fetugile e le a mahubedu. Ba ile ba goba mogobô ba u iša mošate. Ka tsatsi lewe go ile gwa kgana le mmagô ngwana. Bakgalabje diatla ya ba botšekotšeko. Ka tsatsi lewe o ile a thaba kgomo le nku. A mmitša gore ngwanaka o wa kgone dithata wa rama go bedi lesetša. Ke moka Madome a lesetša go tsoma.

4758 Badimo ba mo štêla bošego, ba mo fa manaka a marê. Ka bjona bošego bjola, a lora a na le papagwe le batho ba go hwa. Ba mo šupa manaka a mantso. Ba ile ba mo šupa le ka mokgwa owe a swanetšego go dirišwa ka ôna. Papagwe a fêla a mmotša gore o wa kwa ngwanaka. Ngwana a re ke a di kwa. Ka moswana ge a tsoga a hwetšana manaka ka mathogong a gwe. A ya a botša papagwe.

2244

4759 Mothabê a ya a bôna, ke moka ya ba ke lehu la papagwe. O be a gopotše go tla šupa Mogoši manaka awe ka baka la gore ke mong madi a gwe. Monota o be a gopotše gore o tla feta le bogolo fêla. Ka moragô ga mō a bone manaka ala, ke moka a thlabêga. Fêla lentšua a mmotša gore o šale o wa tswere ka mokgwa owe badimo ba go butšitšego ka gôna. Ke moka a hwa tašlô e se gôna.

4760 Ba boloka mohu ka mokgwa wa molaô. Melaô ka moka ya lehu ba e dira. Bjale batho ba thoma go ngunanguna, ka bakeng sa ditašlô gore e ka ba ke mang yowe a laetšwego. Buntši bja

RM/

batho ba gopolela madi a gwe ka baka la gore yowe mongwe o be a mmitša monota. A retse re tla re ke dipitsi re tla bōna ka mabala. Ke gore go tlo boniwa tsatsi la tshupō ya mojalefa. Manaka ala le dithapō ka moka tsa bokellwa ka ngwakong. Ka lona letsatsi lewe dilo ka moka di tlilo fukiwago, ba tla bōna yowe a ka tseyago.

4761 Bjala bja thetshila bja diriwa. Batho ba ile ba rapywa go ba gona. Batho ba ile ba ba gona go bona monyana owe wa sello. Dithapō tsa mohu di tla fukiwa ka moswana. Lehoro ke tsatsi la modirō wa ngaka. Ngaka ya dira modirō wa yona. Ke moka ba tsena mabjaleng x ba nwa. Ka moragō ga mo ba nwele, ba bula difate. Bjale taelo ya re le se ke la lebala letsatsi la ka moswana. Yo mongwe le yo mongwe a leke go swara kgogo molomo. Ke gore ba tsogele ka gobane dithapō di fukiwa e sa le ka moswanyana. Ba ile ba dira bjale.

2245

4762 Dithapō tsa beiwa godimo ga legogō lapeng. Ka moswana ga bo sele yo mongwe le yo mongwe a kokota a libile motseng wa mohu. Bjale ba re go bōna gore ka moka ba kgobakane, ke ge ba ala legogō gare ga lapa. Ka moragō ga mowe ba ntsha dithapō ka moka ba di beya godimo ga legogō. Ke moka ngaka ya di foka. Bjale yo mongwe le yo mongwe a topa sewe a se nyakago. Madome o ile a tseyo mokgoja wa tau a puthela wa nkwe. Ke gore o ile a napa a e tseyo bedi ga yena. Manaka a ra mmagwe gore a bolokē. Ma Ke moka modirō wa fela o a tla mowe.

4763 Tshupō ya mojalefa. Ba ile bakgobakana ba leloko la ga Ma Mothabe. Pele ga tshupō ya mojalefa ba ile ba dula thopa. Mowe thopeng ba rera ka mojalefa. Ke mang yowex e tla bago Mojalefa Madome le Mogoši. Re nyaretša potso ewe ka baka la gore Madome a se madi a leloko la gesu. Ka baka lewe mohu a ka se ke a mo supa selo. Gana mowe morerong wa bōna ba ile ba ba dithopha tse pedi. Kgadi ya ema ka letsogong la Mogoši.

2246

4764 Le ya bōna taba e boima, ka baka la gore moratho a ka se ke a lomela mogolo di feka. Taba ewe ile ya šita mong mohu. Pele ga gore a mmeke, mosadi a ima. Bjale a likiša go pheta molala, molaō wa mo phetolla molala. Molaō owe ke wa gore monna a swanela go sala mosadi, ka gbane a mo sala o tla loba dikgomo. Ke moka a ya a mo tšeya. Bjale ke yena ngwana wa gwe wa maetsibulo. Mohu o ile a leka gore a mo iše ka fase, ra mo sola. Mogolo a ke a e ba ka fase ga moratho di a ila. Ba ile ba dumelana le tšhupō ya Madome ba letša mantha .

4765 Madome a beiwa godimo ga sepona sa papagwe. Ka mragō ga mo ba kwane ka dipolabolo tša tšhupō ya mojalefa, ba tloga mowe thopeng ya bona. Ba ya ba dula ka ~~ka~~ lapeng la bo mojalefa. Bjale ka mowe ba botša mmagwe gore ngwana yo a swanetšego goba mong wa kgoro ke yo. Bjale yena a na lentšú, lentšú la gwe ke gore di tseba ke lena ba bina tlou. 2247 Lešaba ka moka le bokane kgorong. Le letetše fēla go tllilo bōna mong wa bona.

4766 Kgadi ya ala legogō kgorong, godimo mokgopa wa tau. Ya goma ya boēla ka lapeng, ya letša mphulukwane. Ba tšwa ka moka ka lapeng. Ba ya ba dula kgorong. Bjale kgadi ya ba bitša ka maina a bona, a šupa madulo mowe ba swanetšego go dula. Madome a dira gore a dule godimo ga mokgopa wa tau. Bjale a dira gore batho ~~ka~~ ka moka ba homole mašata. Go ile gwa ba bjale batho ka moka ba loma senko; ba lebella kgadi.

4767 Madisane a šupa Madome. Madisane ke yena kgaitšedi ya mohu. Pele ga tšhupō o ile a thoma go bolabola pele. A re le ntheletseng ba bina tlou. A gona motho yo a sa ntebego. Bawe ba sa ntsebeng lehono ba ntsebe. Ke nna Madisane kgaitsedi ya mohu. Bjale ke tšerwe kgole Magakala. Mong wa lena o hwile le šetše le se thoweng. Lehono le phumulwa megokgo ya lena. Mohu o ile mo ašehwa, a šeya photo bjale photo e godilš. Ke yōnarewe e tla ba go le gatong la

2248 papagwe. Ke tla mo šupa ka go mo swara ka letsogo. Ka moragô ga mowe yo ke tla boela ke dule fase. Ka go riale mowe ke direla gore yo a nago le řelašlô a šmš a bolabclé. Ke moka a ya a dumediša mojalefa ka letsogo. Ke yēna mong wa lena yo. Ke moka a dula fase. Pele ga gore a dulé fase ka moka ga bona ba re thobēla.

4768 Pelašlô a ya ka ya ba gona. Banna ba bo lelokola mohu ba šma ka go latelana ga bona. B'ale dipolabolo tša bona ya ba tša go tatsa kgadi mowe e bolabotšego. Ba ile ba leboga kudu go bōna mong wa bōna yo moswa. Lešaba ka moka ke la go goba ka gore morena. Bōna a ba na mantšu a ba ka a fakelago, ka gobane bana ba komara ba boragane.

2249 4769 Madisane a goma a bolabola. Ke le kwilé dinonyana tša mathomo le mogoši. Ke bolabola ka mokgwa owe, ka baka la gore la se šale la lwešanya bana ba. Nna ke dula kgolé, tša ka mono nka se ke ka di bōna. Fēla ka ditsēbē tšona ke tla di kwa, ka gobane~~ba~~ ba thipidi a ba thloke. Ke tsweletswe mo nageng e, Magakala ke ile ka dikgomo fēla. Ke a le tseba le na ba ga.Mothabé le a thaba. Ge rka o kwa le thabile ngwana yo wa kgaitšedi ya ka le tla ba bōna magadimana. Ke magadima.ntweng ge ba ija a ba gadimi.

4770 Dinonyana tša mathomo le mogoši. Mathomo tsufi le boroka la ifala pula e yana. Mogoši se go ka ba limi le mothwa pula e nele. Mamathomo ke mmago Madome le mogoši. Ke bolabola mareta a batho x bawe ka baka la boima bjowe ke ile go ka bo hwetšana mo . Monna le tsebe o kwile, go phula kgudu ka mpeng nka se ke ka phula. Ngwana wa kgaitšedi ya ka bogošī ke batho. O sware lešaba le, ke lešaba lago. Motho a na le thaola. Ngwana yo mongwe le yo mongwe mo a e tšwa a lla, o mo swara ka letsogo, o mo phumulé mekgōgō. megōkgō. Ka mragô o tla go botša molato wa gwe.

4771 Pelo ya ka e dutšī ka se lumi thoto, sa mathaba theba.

2250

Sele sele ke a selekwa ke ntšhi mafsing. Ke bolabola matho a ka a le godimo ga wena Madome. Dipolabolo tšewe ke dibclabotšego ka moka ga tšona, o di bee pelong ya gago. Go bolabola nna rakgadi ya go. Ngwana ge a sa le popelong ya mmagwe, o wa theba theba. Ke gore o wa bapala. Imagwe a mo fa dijō tša go se loke, o wa selekwa. Go bjale o monna le wena o sepele le barna ba tla go botša molaō wa senna.

4772 Lena bana ba kgaitšedi ya ka ka moka le tsebe gore lehono motho yo ke papa lena. Ke riale ka gobane le a mo tseba ke mogolo wa lena. Bana ba monna ba bjale ka dingata tša tša dikgone. Ge le ile la ba bjale a gona motho yo a ka tse-nago ka gare ga lena. Le wena mogolo o tsebe gabotse gore ke bana ba go bjale ka ge papa lena a hwile. O ba tšeise basadi. Motho yo a na go le molato wa mohu a fe ngwana yo. Ge mohu a na le molato wa motho ~~xx~~ yo mongwe, motho yowe o swaretše go tla ga yo noo. Ke moka dipolabolo tša ka ke feditše ba bina tlou. Tswarelo bakang sa go bolabola mo go telele, ke baka la go dula kgolē.

2251

4773 Pōpēla malome a bana. A re sepipimpi ra apa kgōrō-mēla kguta marama re hwa nayo. O ntheletše motogolo fēla wa se ke wa isa pelo ya go kgolē. Rakgadi ya go o bolabotše melaō ka moka a se na sekgopi. Sekgopi sewe se nago gōna ke sa go tšhaba go phula kgudu ka mpeng. O hwetsane gore mo, molaō ~~ox~~ re ngwana o wana dikgomo. Ke nnete ge rakgadi a go a re monna o sepela le banna ba tla molaya melaō. Ke ba ga Mothabē ba thaba. Ke mang yowe a kilego a gaša phodi ba tsoga ga e kga morogō. Bjale ba ba gaša ka motswana ba tsoga ba ekga morogō. Ke moka ke mantšū a ka motlogolo.

4774 Wa bōna letsobe le thaswe motane o ka gare ga letsobe. Ke monna yo mongwe wa lekgothwane la bo mohu. Morerong wa thopa ya bona o be a eme le Madome. Nna ke nna sefetsana

sa bana ba Mamathomo. Dipolabolo tsa kgaitsemi ya ka ke di kwile kudu. Bjale ka moka ga rena mo re ka di sala moragô, re tla tshuba mollô wa tuka. Ra di huralla dillo di tla ba gona. Le thokomelê mo tane owe ke o bolabotsego. Go tloga lehono motane o hwe ka gare x ga letsobe. Ke moka ke feditse.

4775 Dipolabolo re di kwile ba bina tlou, letsatsi le fetša godimo. Ka go rialê mowe ke gore modiro wa tayô ya mojalefa a e felê. Rakgadi ya bana a šma, a botša bana ba kgaitsemi ya gwe gore ba šmê. Ke moka ba dira ka mokgwa owe. A phutha magogô a iša ka gae. Ke moka modirô o fedile. Mojalefa a ya ka gae gammogô le ba leloko. Bjale ba bolabola ka sewe se tswenetsago go thabiwa. O ile a ba botša gore ba thabê dikgomo tše tharo.

4776 Ba ile ba thaba dikgomo tse tharo mowe monyanyane wa go phumula batho megokgo. Nama ya ba nama, buswa ya ba buswa. Nama a e kgorwe ka tsatsi lewe nama e ile ya kgorwa. Ka moragô ga mowe ba lle tša go ja mabjala a rotolelwa. Dijo gobe di ile tša šitwa go nwa mabjala ka baka la go kgora tša go ja. Mpa a ena bošitelo. Bawe ba go se je tsa go ja ka maatla ba tena modirong wa go nwa bjala. Ba ile x ba nwa go fithlela letsatsi le dikêla. Ka moswana le gona ba fo tsoga ba tha nwa. Ke moka monyanya wa bona wa fela o etla mowe.

S 2: Madome o ile a rwala ngwa wa bobedi a tloga.

4777 Batho ba lebala mohu ka modirô ya gwe. Tebatšo godimo ga setshaba ke go nesa pula. Ka ngwaga ola a go dula seponeng ka ona go ile gwa ba molaš. Ka baka lewe batho ba lebala mohu. Ka go rialê mowe ba ile ba no tumiša. A ba a ratwa ke batho. Fêla ka mong kgorong a gabo e be gona le meetwa.

4778 Madome o be a sa kwane le moratho. Moratho o be a bakisa mogolo mogopo. Gwa tholwa molato gwa tswa pudi ya go tswalla kgoro. O be a fo tseye molano a e bolaê kante le taelo ya mogolo. Bjale mogolo mo a re o wa bolabola. A mmotša gore o bolabola o le morwa mang. Lentšu lewe morwa mang, le šupa gore mo a na le maatla ba ka lwa. Bjale a fo tswela pele le go dira mokgwa owe. Bjoko bja pudi bo lewa ke yšna. Ge a mo kgala o mo fetola ka gore o morwa mang wena.

4779 Madome a lathlela taba banneng. Bjale banna ge ba nyaka go tseba gore o dira ka mokgwa owe a gopotseng. Ke moka o ba fetola ka gore go swanetše go dira mang. Mogolo wa go o gōna. Ke morwa mang yowe mogolo wa ka. Wena o morwa mang. A re ke morwa Mothabš. Bjale le bona ba mmotša gore ke morwa Mothabš. Le ga go le bjale a ka a kwišiša.

2254

Banna le bona ba se be le maatla a go mo athlola. Dikgopolo tša bona tsa re wa hwetsana bana ba monna ba e wa wa se ke wa tsena ka gare ka moswana di ka feta nago.

4780 Madome a re Mogosi šala o bōna bana ga go. Ditaba tše tša morena Madome di ngodilwe. Bjale lehono di ngodiwa ka baka la madi a šele. Mosadi o nyaka ngwana wa motabo go fitiša wa monna wa gwe. Mmagwe a mmotša gore ngwanaka thogo ke tshemo ba thagolela. Sa gago se ra se fedile. Ba nyaka go go bolaya. Bjale ka go riale mowe rwala manaka a go o beya mowe wena mong o go tsebago. Thopana ntswikitwiki ya teya mme o wa menama. Re tla bōna mo ba tla šala ba rotela.

4781 O ile a uta manaka a gwe phororong ya nokeng ya thedima. Ke lebaka la mathono a selemo. Ka lona letšatši lewe a utago gwa na pula e kgolo ya go thiba maoto a gwe a mo a yo uta manaka. Ka moswana wa mo a utile manaka, a laela mmagwe. Mmagwe a re go lokile ngwanaka. Taba kgolo o t se ke wa se tsibisa gore o mang mowe o ya go. O fetoge makgapa.

RM/

2255 Bona ka noši ba tla šala ba go gopola. O tlo bōna ba
tsama ba go tsoma bjale ka wena phōlōfōlō. Ke moka ke ge
a tloga a yo dula Nareng.

4782 Matshangwane e be e le kgoši ya Makgutši. Ke gore ka
lebaka la mo Madome a tloga kgoši ya Makgutswi e be e le yōna.
Ka yōna pula ewe batho ba lema mašemo a bona. Ka morago ya
gona yana, mabela a gola ya ba letsogo. Ke moka gwa napa gwa
ba makonela. Ke gore letsatši la fisa bjale mabele a thoma
ga go hwa. Leheya lon ka moka ga lona la hwa gwa šala go
kgotlōlōtše lotša le mabōlō thoro. Bjale batho ba lla ba
libile ga Mogoši. Mogoši a se ke a dira selo. Matshangwane
le yena a tla ka dillo ga Mothabe. Dillo tša gwe a tša ka tša
phumulwa.

2256 4783 Ge naga e hwa e ya laolelwa. Bjale ge ba tsama ba
laolela ditaola tša ntsha bawe ba ga Mothabe gore ba rakile
kgoši, e tlogile ka se kgame. Bjale badimo le bona ba
tsugile. Kantle le gore lo mmitša a gona sewe le ka se
diyago. Bona beng ba ga Mothabe ba ka se ke ba mmitša ka
go gopola gore o tlogile ka baka la bona. Ke ge morena
Matshangwane a mmitša. A ka a nyatša kgoši ewe ya Makgutswi,
o ile a tla.

4784 Madome a neša pula letsatši le fisa. A re go fithla
morena a re o bitša ke nna thobōla, ka baka la go hwela ke
mabōlō. Ke ge a laela morena gore go nyakega kgomo le nku.
Morena Matshangwane a nyakela diruiwa tšewe. Di ile tša
bolaiwa sefateng sa malobō. Bjale yena a feta a ya ka nokeng
ya seduma phororong. Ke mowe a gore mo a tloga a beya
manaka. A fithla a dira ka mokgwa o a tsebago. Pula ya napa
ya thoma go na letsatši le fisa.

4785 Gwa dira thetho mowe sefateng. Marapo a nku le kgomo
ba ile ba a kgobakanya felo go tee. Ba tseya matapa ba a kgatele
le mathare. Ba ile ba ja nama ba eme ka maoto ka baka la

2257 pula. Dipelo tša batho di ile tša thaba kudu. Ke yêna Madome x yowe a go ba laela gore ba diri bjale. Ge a tšo boya ka phororong a hwetsana gore ba dira ka mokgwa o a ba laetsego ka ona. Bjale a re šalang le naga ya lena, nna ke boela ga gešu. Bjale morena Matshangwane a mo thibêla. Madome a boela a dula tulong ya gwe. Batho ka moka gammôgô le Manaba a gwe ba fela maatla. Ge e le Mogoši tsheto e hwile le moludi.

4786 Madome o ile a e theta pele ga banna ba tletše. A re ke nna Madome wa kgone ditlata, ka rena ga tee ke a lethla. Ka tšeya thoka ke hulere, dimpja di šala di wetše kwaleng. Ba fela ba re e ya šiba šiba kolobê ya thoka mathau a dimpja e ya ya. Kgomo še ka mo šakeng la botapadimê, e lemile dinaka mampôkô-pôkô ke maano a go kgetha dingwe melala. Nna ke boela molapong wa tswela wa malala mabe a mokwala a go kwala bopedi le tsakwe.

2258 4787 Diphala di ile tša lla, banna ba kgana le meboto. Kowa gae basadi mekgoši ke mekgoši. Kgoši e etetša ke bakgalabje. Pula e gare e ya ba neta. Ke makgura a kgoši, a thiba maoto a kgoši. Ke moka a fithla gae. Mmagwe o be a fela a re a boya ge, madi a manaba, e be le re a ka se kex a boya. Mogoši a thlomphe mogolo wa gwe yaba pja mpepu sewele le sewelana. Batho ba la ba go ba ba eme le Mogoši, yêna Mogoši ka noši a ba thoya. Ba ile ba ba bana ba komana boloto.

4788 Ngwana wa pele ke pheko. Ngwana yowe le ge e se mong madi a go, a gona taba ke ngwana wa pele. Ngwana a ane x madi o wa ana dikgono. Bjale ka baka la kano ya dikgono ke yena molomi wa difeka. Madi ago a tla šala ka moragô. Sefoka ke yena bjale ka ge a belegile pele. Ke mowe o kwago ba fela ba re bogosi a bo kax lelwe. Ke gore ge ba ile ba mo nyatša, ge e le ngwana wa motho a fo dula a homolê. Go tla ba le no go ba šitago ba mo gopola. Bjale ka ge go

šetše go ngodilwê ka mo ditabeng tša ka godimo.

4789 Madi a šele a swanela go ba mojalefa. Ke gore mosadi wa mojalefa ge a ka ima a thale ga gabô. Ge monna a sa nyakane le taba ewe, taba kgolo ke go mo thala. Ge a ka tšeka gona a go na tsela e ngwe, ngwana a ba mothankana ke moka ke yena mojalefa. Bjale molaô wa mo nageng ya gešú, o buina kudu gore monna a sa le mosadi ka baka la tšhinyo ewe. Wa re o wa 2259 mo thala dikgomo o ka se ke wa di bona. Molaô o o tilego ke gore monna a lifiše mosinyi. Ge e le mosadi yena o mo tsee. Bjale ka baka lewe bana ba mohuta owe a ba ke x ba atšiša go phela. Ka baka la gox se rete madi a manaba e ba bo mojalefa.

4790 Dithapo le mothahu di abiwa ka morago ga tsupo ya mojalefa. Ka morago ga mo mojalefa a šupilwe, mothahu wa mohu o swanetše go boniwa batho ba leloko ka la bo mohu ba sa kgobakane. Dithapo tše la tsa go šala ge ba topa táatši lela la bjala bja. Thitshila le tšona di gafelwa mojalefa. Dithoto ka moka dia badiwa. Gammôgô le tsewe di ilego tsa adingwa ke batho. Le melato ya mohu ewe a e dirilego bathong.

4791 Dithoto tšewe di badiwago gore ke tša mohu ke tše ditiyago thoto ya gwe. Ge e le tša baredi ba gwe, a di badiwi ka gobane di na le malapa a tšona. Tšona di bona ke barwa ba malapa. Bjale melato ya mohu ba tla ntsha mowe thotong ya mohu ke moka ba lefa melato. Bjale tšewe di šalago ba tla šala ba abagana 2260 tšona. Mothologadi yo mongwe le yo mongwe o swanetše go hwetsana kabêlô. Tšewe ke taba ya monna wa basadi. Monna wa mosadi ka moka thoto e swanetše gox lebella ke mojalefa.

4792 Monna o swanetše go tšeiša barwa ba gwe basadi. Bjale gga ge a ka hwa a tšeišitše mogolo mosadi. Mothahu owe wa gwe ba swanetše go tšeiša baratho basadi ka ôna. Mojalefa a na taba naô ka gobane o mo tšeišitše mosadi. Taolong gona di swanetše go laola ke mojalefa. Mothahu wa mabêlô, ba swanetše go abêlana.

S 3: Phapano ya lehu la monna le mosadi.

4793 Lehu lona ka noši a le na phapano. Phapano ke ya dithapō. Monna ge a tseyā mosadi, a tšee thōgō, o tšeya dinoka. Tšona a ka tiya ka mokgwa o a ka kgonago ka ōna. Thōgō e na lebeng ba yona. Ke gore ge a ka hwa, o ka se ke wa mmoloka kantle le batswadi. Batswadi ke bona bawe ba swanetsego go tllilo boloka thōgō ya bona. Bakgonyana ba tsibiša batswadi ba mosadi, gore rena ka mono a ra diša. Ka go riale mowe ke
2261 gore thōgō e la ya lena e re tlogetše. Bjale ba leloko ba swanetše go tsibišana.

4794 Dithapō di iswa go bega lehu ka kgomo goba pudi. Ka morago ga selo, bakgonyana ba swanetse go tsibiša batswadi ba mohu lehu la ngwana wa bona. Ba roma sebaka se rwele se-rotwana sa mohu. Ka gare ga serotwana ba fakela ditwaro, dipheta, dikobō tša mothegare, le kobō ya bošego gammōgō le legogo le a go ba ala. Ge mokgonyana a na le dikgomo, o ntsha kgomo ya go lša dithapō tša mohu. Ge a se na kgomo pudi le yona e lokile. Bjale ba mmotša gore sepela o botša ba ga makgolo gore malapa a hwile. Kudu g ba re go ba thoboša go hwa ga lapa.

4795 Morumiwa o ya go thoboša batswadi ba mohu. A no fithla a bolabola ka noši, aowa gona le sebaka se ba go ba ba tsena ka thona. Bjale o re go firhla a tsena ka sona sebaka sewe. A mmotša gore sepela o tsibiše ba ga makgolo, ke rumile ke ba ga kete, ba itše ke tliše dithakola tša ngwana wa bona. Ba re a ra diša ka kgomo goba pudi ya go tliša dithapō tša ngwana wa bona. Ke moka sebaka
2262 so ba botša. Le bona a gona lentšū le ba ka le bolabolago. Go bolabola ke ge go na le pelašlō ya gore ba diyo mmolaya. Ba amogela dithapō tša ngwana wa bona.

4796 Go beula mokgonyana ke ba ga makgolo. Ka morago ga mo go ile sa go thoboša batswadi ba mohu, mokgonyana o

swanetše go boela ga makgolo wa gwe a gapa kgomo. Kgomo
ewe ke ya gore ba ga makgolo wa gwe ba mmeulš. Modirō owe
o direga ka morago ga mo sello se fedile. Ba ga makgolo
ba swanetše go mo thakola megokgo ka go mo šupa mosadi wa
sebula-ntlo. Mosadi yowe ke yena yowé e tšilo go ba
mojalefa wa dithoto tša mohu.

2263

4797 Dibjana le tshemo di fiwa sebula-ntlo. Mola mohu a
diyo hwago, ngwako wa gwe ke moka o wa tswallwa. Dithiba le
tšona di bjale. Monna o tla no fela a bula go thokomela fela
gore mothwa wa se ke wa thinya dibjana gammōgō le dišego.
Mothang owe ba yo ntshago mothahu wa mabšlš. Kgaitšedi le
mammui wa dikgomo o swanetše go ba gona. Monna a š a
khiullš ntlo owe ya dithiba. Ke moka ba ntsha mabšlš.
Modirō wa ona ke go dira bjala bja setshila le bjona bjala
bja dipeudi.

4798 Go bikiwa ga sebula-ntlo. Sebula-ntlo se tswanetše
go ba ngwetšana. Ke gore o bekelwa ka lapeng la mosadi yo
mongwe o rutwa tša bogadi a le kax gōna. Bjale mothang
ba mo thlatleelago tša gwe dipitša, ke gona ba mo šupago
thoto ya mohu. Dibjana, mahudu, lwala, dišego le tše
dingwe. Ge a ile a hwa e le moopa, dikgogo le diruiwa tše
dingwe ba mo šupa. Dilo tšewe ka moka ga tšona ke tša gwe.
Ke moka ba yo mo šupa tshemo ya mohu gammōgō le dirapana tša
mothaka.

2264

4799 Go gana le muela-ntlo. Wa bōna batswadi ba mohu ba sa
nyake go fa mokgonyana wa bona mosadi wa se bula-ntlo, gona
le pelašlš ya gore ba diyo bolaya ngwana wa bona. Ba swanetše
ba fapane pele ga go iša mohu ga gabš. A ba ndisana sello
gabotse. Mokgonyana le yena o tlax šitwa go bega ba
ga mokgolo wa gwe lehu la ngwana wa bona. Go bega makgolo
wa go lehu ke go ndišana gabotše, le bona ba tla kgona go
amogela dithapš tša ngwana wa bona.

RM/

4800 Taba e fetsa ke go ya dingakeng. Ge batho ba lebellana ka matho a mahubedu, ba swanetse go ya dingakeng. Dingaka ke tsona di tla ba lamolanyago. Ge ba sa ka ba dira bjale gona ke moka bogwe bo hwile. Mokgonyana o tla mpa a tseyo yo mongwe mosadi. Dithapō tse dingwe tsa mohu a ka se ke a di sumisa ka gobane a tsa mo lebana. Dilo tse a ka a tšisago go di sumisa ke lwala le lehudu. Buntši bja dibjana le dišego, ge yēna monna a kgona a ka di rekisa. Goba a ka fo di lesetša tsa bolla ka mowe ngwako'g wa mohu. Mosadi yowe o swanetse go no agela wa gwe ngwake. Ngwako wa mohu o na ba tla fo o lesetša o le bjale.

2265 4801 Ngwana wa mohu ke yēna a ka lotago dithapō tsa mohu. Ngwana yowe ke yēna yowe o tla šala a lotla dithapō tsa mohu. Ka gobane bona bagogadi le bakgonyana ge ba fapane, bagogadi ba ka se ke ba ya ba tseyo ngwana yowe wa mohu. Mojalefa wa thoto ya mosadi ke mosadi wa sebula-ntlo. Ngwana wa gwe le yēna ke mojalefa bakeng sa mmula-ntlo. Ke yēna tšhupō ya bojalefa bwa thoto ya mosadi.

4802 Bjale ka Moraba le Saai. Moraba o be a tsere Ngwana Saai. Bjale mosadi a hwa a na le mpa. O ile a fo babja ka matsatši a mabedi, ka tšatši la boraro ke moka a ba tlogela. Motho o wa okiwa gore lehu la gwe le tsibiwe gabotse. Bjale batswadi ba mohu ba re le bolaile ngwana wa rena. Bakgonyana le bona ba re ke lena le mmolailego. Go ile gwa fo ba kgopa nne. Ba boloka thōgō ewe ya ga Saai ba gerulana. Batswadi ba mohu ba ile ba kgotella go alama lehu la ngwana wa bona matsatši a mabedi. Ka letšatši la boraro ba ile ba tloga kantle le go lašla. Molaō motswadi wa ngwana o swanetse go diya beke goba tse pedi.

4803 Moraba a diya gore a tswa le ba ga makgolo wa gwe. O ile a rona sebaka sa ya ga makgolo wa gwe. Sepela o botša ba ga makgolo a ba ntši ntšiša ntidišiši gabotše lehu la

2266 mosadi wa ka. Ka go riale mowe ke nyaka go gatana nabō dinaō. Ke nyaka go okwa sewe se llogo mosadi yowe. Sebaka se ile sa fithletša mantsu awe. Bjale ba ga makgolo wa gwe ba fetola sebaka ka gore a ho be bjale. Sa goma sa ya sa ba botša gore go lokile.

4804 Moraba o ile a tšwa le ba ga makgolo wa gwe. Ditshinyagallo di ile tša ntšha ke mokgonyana. Bjale ditaola tša ya tša boya le kgoro ya ga Telane. Ngaka ya re le fapana ka maaka. Mohu o bolaile ke go tšhekga ga gwe. Go hwile motho kgorong ya ga Telane. Bjale ba ile ba tšwa ba ya ngakeng. Ngaka ewe e ile ya mo tiya. Bjale mamondi a re go thlwa ke bolabola a ke go ryake. Ke e a kgopela peko ya go thinya lebitla la mohu. Ngaka e ile ya mo fa pheko ewe ke moka a thinya. Mohu yowe o hwile ka šna mokgwa owe. Ke moka ba boya gae, batswadi ba mohu ba goga modutsa.

2267 4805 Moraba ke moka a se sa kwana le ba ga makgolo wa gwe. Ka morago ga mo ba tšo boya dingakeng, ba leloko la bo Moraba, ba mmotša gore a iše dithapō tša mohu go batswadi ba gwe. A re go bona nna nka se ke ka tsentšha maoto ka le gapeng la marokolo. Maloba ba ntšhitintšhitše go lla lehu la mogatšaka ba re nna ke diyo bolaya. Bjale lehono kgane e ba letše. Ka go riale mowe a ke sa nyaka le go gata ka lapeng la bona. Ke tla mpa ka dula le busuwana bja ka.

4806 Maatla a monna a fele ke a thakadu. Bjale ba leloko ba dira gore ba kgobakane gammōgō le mamuwi wa k dikgomo. Kgobakano ya bona e be e le ya go tla go bolabola mabapi le go loba ga dikgomo. Bjale le bitša ke rena mabapi le ngwana yo. O gana go iša dithapō tša mohu. Ke yona yaba ewe re lebitsetsago yona. Bjale ba mmotša gore lehu a ba thale. A re nna lehu ke a thala. Bjale ka go riale mowe o wa tseba ba gore o ka se ke wa bona tsela ya go nyaka dikgomo. A re dikgomo di no bolaya ke bolwetsi bja tšhakwane lešaka la

šala le omile. Fela ge motho a phela o tla no goma a thosa tše dingwe. Ka go riale mowe ke gore maatla a monna a fele ke a thakadu se špa mabitla.

2268

4807 Dithapō ka moka tša mohu o ile a di rekiša gammōgō le mahudu. A re go bolabola gantši ke go baka ditopō. Bokaone ke go rekiša dilo ka moka. Ka go riale mowe ke gōna ba tla bōnago gore dilo ka moka tšewe ba di bolabolago ke lefela. Ka nnete o ile go dira ka mokgwa owe dipolabolo ka moka tša fēla. Ke moka bogwe bja hwa ka mokgwa owe.

4808 Mothahu wa mohu o ile a o falatša ka moka. O ile a o falatša ka bjala bja thitshila le bjala bja dipeudi. Bjala bja thitshila o ile a dira maduta. O be a dira ka mokgwa owe ka baka la gore a nyake go šala a sa bōna se sengwe sa mohu. Ka bjala bja dipeudi gōna a napa a rothotha se šego ka moka. O ile a dira ka mokgwa owe gore gwa se ke gwa šala selo. Ka baka la go tshaba gore ba ka šala ba nošpa ka mothahu owe wa mohu.

2269

4809 Molaō wa mothahu wa mabēlē. Mabēlē a go šiya ke mohu, awe a bitsiwago mothahu wa mabēlē. Modirō wa ōna ke go fagēla batho ge gona le kgomo ya thobošo. Le go faga ge ba beya mojalefa ge ba ile ba thaba kgomo ya go phumula megōkgō ya bana ba mohu. Mobjala ka moka a molaō wa lehu, ba dira ka ōna. Ge a ile a šala, bana mohu ba swanetše go abagana. Ke ōna molaō wa mothahu wa mabēlē. Ngwana wa mohu a swanēla go belaēla mothahu wa go šiya mmago bona.

4810 Ntefane o be a na le basadi ba bararo. Mosadi wa mo-jalefa a na le ngwana ka o tee wa mothankana. Mosadi wa bobedi a na le bana ba ba thaano ba bathankana. Wa boraro o be a na le bana ba ba tshelēlago ba bathankana. Ge bana ba le gōna motseng papago bona a sa phela, o ka se ke wa tseba gore mogolo wa motse owe ke mang mo barweng. Fela bawe ba dulago kgaufsi nabō ba tla di tseba ka baka la mo ba loma

RM/

ngwaga o moswa. Ke yēna yowe a lomago pele balatedi ba gwe ba šala ba loma ka morago. Le ge ba le mphathong ba tsibja ka gobane yēna o swanetše go dula ka mathong bona ba dula ka nthago.

2270 4811 Ka moragō ga lehu la Ntefane. Ba leloko ba ile ba kgobakana go rēra ka tshupo ya mojalefa. Mamotšhabo o ile a bitsiwa gore a be gona. Ke yena kgadi ya motse owe e kgolo. Bjale morerong wa bona ba re mojalefa ke Madome. Ke ngwana wa mosadi yola wa go fo belega ngwana wa mothlankana ka o tee. Bjale ba bangwe ba re leithlo ka le tee le thoiile ke se-labi. Ka go riale mowe go swanetše go šupiwa ngwana wa lapa la bobedi.

4812 Ba ile ba ganetsana mowe morerong wa bona. Madome dikgogo a tša fologa, ke gore ge e le dikgomo a di gape ka moka. Ke gore a thlalefa ke lebelana. Le ga go le bjale a ba ka ba dumšla. Ba ile ba re kgoši a e thalefe go thlalefa balata Mamotšhabo a re mojalefa ke Madome. Ge le ka gakantsha mowe le tsebe gore le dirile phōšš. Ke mogolo wa bona ka gobane le difeka e be go loma yēna pele. Puntsi ka moka bo šala bo gora mogopo. Ka moka ga bona ba ile ba kwana gore Madome ke mojalefa.

2271 4813 Tšhopš ya Madome go ba mojalefa wa motse wa Thebaše. Ka morago ga mo ba fe ditše morērō wa bona, ba boela ka lapeng. Ba ntsha legogo ba le ala lapeng. Batho ba ile ba bitsiwa gore ba ba tamšiš. Ba ile ba tsena ka mowe lapeng. Bjale ba dira gore mojalefa a dulē gōdimo ga legogō. O ile a dula. Bo morwa rragwe bawe ba molatelago le bona ba dula ka matheko ga legogo. Ba dula ka go latelana ka mokgwa o, ba dula ka go latelana bjale ka ge ba loma molomo. Ke gore mojalefa mo a loma o šišla bana ba mosadi wa bobedi, le bona ba šišla bana ba wa boraro.

4814 Mamotshabo a swara Madome ka letsogo. Pele ga go

mo swara ka letsogo, o ile a kwatana pele ga bana ba mohu. Batho ka moka e be ba humutšitšwe. Bjale a re nna a ke na mantšu a mantši. Lo^g wa mošusa o, o hwile. Bjale lehono ke letsatši la go šupiwa morwa wa gwe. Ke yena yowe a tla šalago a lebeletše motse o. Bjale le na bana le a okwa papago lena o hwile. Lehono papago lena ke ngwana yo, mo a riale a mo swara ka letsogo. Ka moka batho ba re thobšla. Le mo tsebeng ke mogolo wa lena e bile ke papago lena. Le swarane ka matsogo le etše thefēnšfērē ga se tsela noka se lomanago ka methela. Ge yo mongwe a na le se se mo tswenyago a botše yšna. Ge e le taba ya go tswenya le nna le mpotše a ka ile go tšeiwa le nna ke nna mong wa motse o. Ke moka ke feditše, ke šutella ba bangwe.

2272

4815 Dipolabolo tša Mogoti godimo ga bana ba mohu. Ke nna rangane ya bana ba. Ka go riale ke tswanšlo ya gore ke bolabolš. Le a nkwa bana papago lena o hwile, o itše le tlo šala le di bšna tša tsela kgolo ya lekoto. A re le tla šala le bona tsa makgura, o ra gore le tla šala lethaka. Go thaka a go thake koma fšla le motho o wa thaka. Go thaka ga motho go bakax ke go se kwe ga gwe. Ke nna papago lena, bjale ka ge mogolo wa ka a hwile. Bjale go tloga lehono papagwe rena ke Madome.

4816 Dinonyana go thlalefa mafolo, tše dikgolo ke bokapara thšgš. Lefate le leswa le tiya ka le letala. Ge gona le taba e e go imelago o mpotše ke tla go imulla yšna. Ge e šita melomo ya banna ga e rekwe, ba tla imulla boima bjowe. Tswala banneng a e farelwe. Taba ewe rakgadi ya lena a e bolabotšego le šlš thokš. Ke nnete ke yšna mong wa motse o. Ke thabile kudu ge ngwana wa mogolo wa ka a dutši go tulong na ya go šiya papagwe. Ke nna rangwane wa lena ke rielo. Monna mo a tla swara motse tše dintši o di dula ka maragš ka gobane ditopš tša motsexa di fele.

4817 Yo mogolo o na le ba go gotsetái ba molló. Ke tšóna ditopó tša motse tšewe. Papago o hwile a thešú a ke a dula ka kgoro. Le wena gammógo le bo ngwanano e ke le ka ba bjale ka papago lena. Ke šetše ke bolabotše ditopó tša motše, bjale ke dithaloša ka go latelana ga tšóna. Bolwetái bo nya ditopó. Lehu le nya ditopó, dintwa tša bana dinya ditopó. Go the thókómélé taba go nay ditopó. Ke tšóna ditopó tšewe ke di bolabolago, bagologolo ba be ba re ke dikaga mote. Ditopó tšewe ka moka ga tšóna o di amogélé fêla koletšo o ta e hwetšana bakhalabjeng.

2273

4818 Mogoti a tšwéla pele le go laya bana ba mologo wa gwe. Bana ba khaka ba bitšana ka meludi ba yo botšana ditaba. Bana ba motho ba tsošetšana, yowe a letšego a tha robala ga bote o ta bolobola. Lena baratho le swanetše go mmotša thewe the le tswenyago. Banna diphala, reya ka mothane, mothane wa thoka, mphatha o wa lla. Ke molaš le bolotše ka óna le a o teba. Ge le ka dira bjale góna le tatšhuba mošló wa tuka. Ke moka nna dipolobolo tša ka di éma fawe.

4819 Batho ba bangwe ba ile ba éma. Ka moragó ga moo rangwane a feditše ditayó, batho ba ile ba éma. Moya Komeng tša bana bagwe o ya a swere thagwe the lepšana. Ke gore bawe ba ilego ba éma, ba ile ba lathéla lentšu. Ka moragó ga mowe ke moka ba tatša dipolobolo tša diboledi tše pedi tšewe di šetšego dibolobotše ka mo maphepeng a ka gódimu.

2274

4820 Moréro wa go thaba tha go palakanya batho. Ka moragó ga dipolaboló tša go laya bana ba mohu, ba tswalla modiró. Bjale ba ya thopeng ya go bolabola thewe ba ta go the thaba. Bjale ka šakeng e be gona le khomo e kholo bare ke pentshe. Go beya khomo go ba mong wa lešaka ke go e beya ka dithare. Bjale ba kwana gore go swanetše go bolaiwa yóna. Mohu o hwile a e teba. Bjale a ka ba a e gopola, ke moka a ba a re tentšhefša phefó. Ke moka ba toga thopeng ba ya ba thaba khomo ewe.

4821 Ba phakolla mothahu wa mašélé, ba šila. Ba apeya thógó le dibéra ka moka le mala. Mphapha o mongwe le óna o ile wa

2275

apeiwa. Basadi kowa ba síla maušwa a go šeba nama ka óna. Ka moragó ga mo nama le mauswa di budilé ke moka ba tēna moke9 teng wa goja. Ka moragó ga mo ba feditšé go ja ke moka ba rotoléla mabjala. Pele ga gore go nwewe bjala ba ile ba re, ka moswana re ta tsoga re bōna melato ya mohu gammógó le bawe ba hago le dilo téa bōna godimu ga mohu. Ke moka ba tēna mabjaleng. Ba ile ba a rotoléla ka dipitšá tšé dikholo. Madi a khomo ba ile ba bega mohu khomo gammógó le modiró o we ba goba ba o swere.

4822 Ka moswana ba tsoga ba balo melota yo mohu. Bjale ka moswana bja re gosa bona ka thelapo tha bōna ba khobakana ka lapeng la bo moja-lefa. Melato ya mohu mo bathong e ya tibja, ge e tibiwa e ka badiwa. Re nyaka go e kwa re tha khobakane. Melato ewe e badiwa ke bathologadi. Molato wa gagwe kewa mothogo. O ile a tšeya mothogo wa Lekhadimane ba kwana ka nku. Bjale o hwile a thešú a o lefe. Le molato wa pudi wa Thekhubéla. Dikhomo di ile téa ja mabélé, bjale mong wa tšhemo a re a lefé ka pudi. Ke yōna melato ya gwe.

2276

4823 Melato ya gogwe e batho ba ilego ba adima diló godimu gagwe. Ke wa khomo. Matsentse o ile a tiya mosadi, a ta adima khomo a ya a lefa molato owe ka yōna. Molato o mongwe ke wa dipudi tšé pedi. Di tile téa adima ke Mogoti a alafišá mosadi wa gwe. Yēna ka noái o be a le gōna. A re lapa a leji lengwe molato owe ke a o teba. Le wa khomo le nku. Di ile téa adima ke Makwale ka baka la go lefa molato wa Maphowase wa ngwana Nkhala. Molato owe o ile wa lifiwa khorong ya Makhutšwi. Ke moka ke ewe re e tebago. Melato e a go ba a tha re botšé yōna re ka theke ra e teba.

4824 Melato e tha tibiwigo e ta no nyaréla ka ditela téa yōna. Ka moragó ga moo ba feditšé go bala melato ya mohu, ba thōma go bolabola. O wa kwa Madome, melato ewe mohu a e šilego

a thešú a e lefa, ka moka ga yóna e swanetše go lefiwa ke wena. Melato ya diadingwa ke batho. Ke wena yowe o swanetšego go réra batho bawe. O ka re bitša go tilo go kwiša molato wa motho yowe a ganago go lefa.

4825 Dilo ka moka di bolwabolwé ka gobane re a palakana. Basadi ba bangwe le dikharebé ba šila maušwa. Nama e apeilwé. Bóna neng ba mote ba tha bolabola tša mote wa bóna. Wa e kokoné-la thong o ta e latha le dinama. Lena baratho ba Madome, ge le mmotša taba a tha le theletše. Le swanetše go re botsa, la theke la tšhaba gore botša, lere ke yo mogolo. Yo mogolo o sola ke batho. Go the theletšane go baka ditopó. Ngwana yowe a dirago moferefere, le phakiše go tibiša. Ge le ile la re le ya mokhala la bóna a thakwe. Lehono re bošla magae ga rena. Re theke ra kwa dišele. Bana ba póš ba bopana. Ke moka ba to-ga mowe thopeng ya bona.

2277

4826 Ba ja dijó. Banna ba ya ba dula khorong. Basadi ba rwalo tša goja ba ya ba ba fa. Ke moka ba tšena modirong wa go ja. Ka moragó ga mo ba feditše go ja dijó, ba bitšwa ka lapeng la bo Madome. Ba ile ba bokana ka mowe lapeng. Ba kakoléla phithó ka pitša e kholo. Bjale lentšú lare, le bi-tšetšwa óna moštana o. Ke re lebolabotše kudu, mególó ya lena e na le makhwai. Bjale ka óna kere fitišang tša goja. Ka moka ga bóna ba ile bare morena. Ke moka ba thóma go nwa. Ba ile ba nwa go fithéla merithi e sokologa. Go laéla ga bedi ke maanó a tala. Ka moragó ga mo ba feditše pitša ke moka ba palakana. Ke mafello a taba ya tšhupó ya Madome ya boja lefa.

4827 Monna wa mosadi: Ge papagó bóna a hwile. Taba ya bóna a e twenye, ka gobane ke bana ba mosadi. A še taba ewe e khobakanelwago ke lešaba. Batho ba ka khobakana féla ka baka la bohumi bja mohu. Góna ba leloko la bo mohu ba ka ya ba khobakana ba latella goja nama le go nwa. Ge lapa le we e le

2278

mašuaneng gōna go noya rangwane le khadi. Ba yo bontšha bo ngwanabō, gore ge papago lena a hwile, papago lena ke mogolo wa lena. Mogolo wa bana ke papago bana. Ke gore baratho ba gwe ka moka ba ka fathe ga gwe. Mafello a khobakano ya tšhupō ya moja-lefa.

Temana ya 5: Go gana boja-lefa.

4828 Motho o wa gana boja-lefa, ka go furiwa ke batho. Moganani gantšī a fe mabaka, ge batho ba nyaka go teba gore o ganelang, a ka fo fetola ka gore a ke rite, yaba ke moka o homotše. Thaka pelong ya tswaleid the teba ke yēna mong tswaledi. Bjale dikhopolo tša batho dita thōma go gopola. Digopolēla godimu ga mmago ngwana, malome wa gwe. Mothomong ba ile ba kwa goba go bōna.

2279

4829 Mmago ngwana le malome wa gwe. Ke bōna bawe ba ka rego ge ba butšitše ngwana a napa a o kwa topo-tope. Tope-tope ke gore motatše tšbē. Ke ba bagolo ba bone. Go the phele ga bo moja-lefa. Taba ewe ke gōna khologadi, e dirago gore motho a gane tulong ya go šīya ke papagwe. Lehu a le nyake ke motho, le diyo gōrōga le tha bone ke motho. Gore ke nnete moja-lağa o gantšhitše ke bōna, o ta no kwa ka dipolobolo tša malome wa moja-lefa.

4830 Moja-lefa wa nnete o wagana tulong ya boja-lefa. Monna o tšeya basadi ka dikhomo. Dikhomo di hwetšwa ka tela tše pedi. Dikhomo tša dikhaitšedi le tša maata. Bjale dikhomo tša maata di feta ke tša dikhaitšedi. Gare ga dikhomo tša dikhaitšedi dikhomo tše dikholo ke tša ngwana wa pele. Bjale bogolo bja tšōna bo fēla bo bošla moragō ka baka la gore papago bōna o wa di tšeya a tšeya mosadi ka tšōna. Morwa wa gwe a fiwa tša moratho a tšeya mosadi ka tšōna. Mosadi yowe ke yēna a swanetšego go bēlēga moja-lefa. Ke yēna ngwana yowe a lebanego go ba moja-lefa. Bjale ge ba nyaka gore a bē moja-lefa a gana.

4831 Mote a o ke o thōka moja-lefa. Bona ge ba bōna gore o wa
gana, ba swanetše go šupa yo mongwe bakang tha gwe. Ge a na
le moratho ba šupa yēna. Mothomong ba šupa wa lapa la bobedi,
2280 ge moja-lefa a thena moratho.

4832(a) Bjale ka moteng wa Mašumu. Mašumu o be a na le ba
basadi ba babedi. Ngwana wa lapa la pele ke Mamotetwa. Wa la-
pa la bobedi ke Mamogagare. Bommago bōna bedi ga bōna ba tše-
rwe ka dikhomo tša dikhaitšedi. Mosadi yo mogolo ke wa pele
ka gobane ke yēna yowe a ilego a ntšha Mašumu thakeng. Bjale
mosadi wa bobedi e be e le moloi, a loya bana ba lapa le legolo.
Thentotolwana the Mamotetwa, mo the to phela, o ile a khowēla.
Basadi ba mote ka moka ba khobakana khorong. A ba botšā
gore ngwana yo waka, yo a mmolayago le yēna o ta mo tatēla.
Ba ile ba tšhoga ba lebala ngwana a phela.

4833 Mašumu o be a dula ditaba gōdimu. Ke gore bana ba lapa
le lenyana bōna e be ba phela bjale ba le legolo ba e hwa.
Bjale a di dula gōdimu ka magagō. O be a thanyake go téama a
o kwa thewe the bolayago bana. Go dula gōna o be a tha dule,
o be a téama a laola a di ekwa. Ge a dikwile ke moka ke tša
gwe a le nošī. Batho ba ka lla le go nyaka go kwa thehu. Bja-
2281 le mong wa mote mo a tha nyake go kwa. A gona tela e ba ka
ténago ka yōna. Ke morarō o mogolo wa le tšikulugō wa kēpele
le foro. Le fate le šimula ke mong mo epedi.

4834 Mašumu a hwa. Ke moka ba ga Mašumu ba khobakana ba
iša motho wa bōna lebiteng. Ba ile ba thaba khomo ya go
mmoloka. Ka mogagō ga mowe ba lla thellō tha mohu ka mokhwa
wa molaō. Ka bjala bja thetšhila, ba thobaša bana ba mohu ka
khomo. Bana ba khoši re loba kamoka yowe e ta ba go
khoši a tebe ke motho. Ka moragō ga ngwaga ba dira bjala bja
dipeudi. Ka tšatšī lewe la go nwewa ga bjala bja dipeudi
a ba ka ba réra ka moja-lefa. Modirō o ile wa ba wa go nwa
bjala. Batho ba ile ba tibišwa gore tšhupō e ta boniwa ka
tšatšī le lengwe. Ka moragō ga moo ba nwele ba palakana.

2282

4835 Moferó wa moja-lefa. Ka moragó ga matsátái a the makae, ba goma ba khabakana. Bjale ba thóma go réra ka moja-lefa. Morerong wa bóna bare Mamotetwa ke yéna mong wa mośaśa o. Bjale ba dira gore le yéna mago ngwana a tebe. Mmago ngwana a re nna nka theke ka mmotśa le na ka nośi mmotśeng bjale ka ge e le monna. A re botśe ngwana yowe re tibiśé yena. Dia kwa-la. Le nna a ke bolabole la bokhopó, ke no ra gore ke monna o gudile. Ke goriale mowe le swanetśe go mmotśa.

4836 Mamotetwa o ile a bitśiwa a thalośetśwa. O bitśa ke rena, ka baka la taba ya mote. Taba ya gona ke e. Papago o hwile. Bjale ka goriale mowe, e be re réra gore mong wa mote e ta ba mang. Morerong wa rena ra hwetśana gore moja-lefa ke wena. Ka gobane mmago ke yéna yowe a ntśhitśego mohu papago thakeng. Le laile la mpotśa pele ga thebaka. Taba e we a ke kwane nayó. Móya waka o e tśhaba bośego le mothegare. Ba ile ba leka go mo íśa mo le mo a napa a gana.

4837 O ile a napa a gana le mabaka a, a ka fathe. O wa teba gore ke wena yo mogolo mo gare ga ba bo morwa rrago. O ile a duméla. Bjale a gana ka lefe lebaka. A re ke móya o waka o wa gana. Ee le dutśi le loma difeka e be go loma mang pele. A re ke nna. Bjale lehono O nyaka go éala o loma ka moragó. A re ga gona taba tśewe ke ta no di bóna. Bare o ta di bóna bjang. Ke ta lumiśa bana ba ka ka lapeng laka.

2283

Bjale bala bóna ke ba mang. Go ya ka magóró a śe go tśwana, ke moka o ba tswaletśe a ba tha na thewe ba ka the bolabolago. Ba mmotśa féla gore wa theke wa ba le pelo-nkho. Ke ge ba sokolla ba re mote a o ke o thoka yo mogolo. Ba re Mamogagare o swanetśe go ba moja-lefa.

4838 Letśatśái la tśhupó ya Mamogagare go ba moja-lefa. Ka moragó ga mo ba pallane le Mamotetwa, ba beya letśatśái lewe ba ta tago ba śupa ngwana yowe wa lapa le lenyana. Le-tśatśái lewe le bile la fitha. Bjale ba ile ba Khobakana. Ba ile ba mo śupa a dutśi khorong. Ba ile ge ba botśa mosadi wa bobedi

mabapi le boja-lefa bja morwa wa gwe. Yéna a ka a gana o ile a re diteba ke lena. Bana bawe ba mohu ba ile ba dula khorong gare ga lefaba gammôgô le yola wa go gana. Ke moka khadi ya supa Mamogagare¹

2284

4839 Dipolabolo tsa Makoma mabapi le tshupo ya moja-lefa. Makoma ke yéna khaitšedi ya mohu. O thalošetša batho ka mokhwa o we ditaba di thepetšego ka gona. Le theke la makala ba bina Tou, ge le bona re supa ngwana wa lapa le lenyana. Molato a še wa rena, ke wa gwe ka baka la khašo ya gwe. Re likile ka maata go mo sokoléla kowa le kowa a napa a gana. Ke mo re bona gore bokaone ke go supa yono. Mo la a be a na le moratho e be re ta beya yéna.

4840 Le theke la bolaya ngwana yo. Ke riale ka gobane dikhopolo tsa lena di ka theke tsa khólwa mowe ke šetšego ke thalušitsé. O wa o kwa wena Mamogagare bakeng the papago lehono ke bana ba go. O kwe thelló tha yo mongwe le go mongwe. Diló ka moka di gódimu gago. Wa theke wa ba le lehufa le bjale ka la mosadi wa dira pudi mothao. Le lena le mmóne bjale ka ge e le papago lena. Papago lena o hwile le ka theke la tsoga le 'mone. Lehono le lebelle yono ke yéna papago lena. Ke moka bana ba khaitšedi yaka ke feditše tsaka dipolabolo. Ge a riale a tswalla molomo wa gwe.

2285

4841 Dipolobolo tsa Ntisi. Ke rangwane wa bana bawe. Ke maswabi empa maswabi a ka ke a leféla, ka gobane ngwana yo wa mogolo waka o diyo gana ka noši. Pelo ya mosadi e le thakoring la thetshadi, féla ke e thata. Wa o kwa a re mankobó a ji, ke nnete a ji. O ta ba a ya lebiteng a tha ji. Bjale ya monna ga e bjale. Mankobó lebaka le lengwe o wa nona. Wa theke wa bona mo o nonné wa re o wa ja. Ke bolabola ke le bjale mathó a ka lekhopolo di libile ga mogani ga mmôgô le mmagwe le malome wa gwe.

4842 Malome wa mogani o swanetše go éma a tsewe tha ka ganong gagwe. Ka moragô ga mo ke feditše dipolobolo téaka, ke góna malome wa ngwana a ka émago a bolabola. Le tebeng gore thobéla nama e la e budule e ya tefa. Motho yowe a hwilego e be e le mong wa rena. A athola melato ya rena, e re mo e mo étile a khóné a ísa ga Mothabe. Bjale lehono wena mogani o molata, le morwa wa gago o ta fo ba molata ga mmôgô le ditogolwana tságo. Re theke ra kwa o na le malala-mabe. Ke moka ke feditše tsá ka dipolobolo.

2286

4843 Dipolabolo tsáThekwane. Ke yéna malome wa ngwana. Ke morupi wa the tshoga the tshoga maeba, ge e le dikhaka wa o kwa dilla di bone. Bjale ke bolabola mabapi le tshogo e ya motogolo. Ke monna a e sale ngwana bjale ka ge a na le lapa la gwe. Ka goriale mowe yéna mong o bone. Ge la e be e le yo monyana góna e be re ta mo gopoléla gore ka moswana a o ta tswenya. Bjale ga go bjale. O wa o kwa motogolo, nna kere modula theko e poloke, gare go dula dikokota. O theke wa tsoga o tshetše pelo ya go ditshila. Bogoši bja motho bo tsáwa diateng. A e moka ke feditše, o thomphé moja-lefa.

4844 Lešaba ka moka le ile la re morena. Ka moragô ga dipolabolo tsá malome a ngwana, ka moka lešaba lewe la go ba le góna lare morena. Ke nnéte barôka ge ba re bana ba khoši a ba tibji. Rangwane wa bôna re, ditaba ka moka le di kwile. Ba re Morena. Bjale le mmône ngwana yowe a supilwego, ke yéna mogn wa lena. Yo mongwe le yo mongwe mo a e tsáwa a lla, a e ga gwe. Yowe a nago le molato le mohu, a te gagwe. Melato ya mohu mo bathong moreri ke yéna. Ke moka modirô o fedile Bare morena.

2287

4845 Gwa thabiwa dikhomo tše pedi tsá go palakanya lešaba. Ka moragô ga tshupô e we, bôna theana Masumu ba ile ba ya thopeng go réra thewe ba swanetšego go the thaba bakeng tha monyanya o wa tshupô ya moja-lefa. Ke ge mowe morerong wa bo-

na

na ba re go swanetše go thabiwa dikhom tše pedi ka gobane thari e atile. Ke ge go thabiwa dikhomo tšewe pedi.

4846 Go ile gwa ba monyanya o mogolo. Dinama téa apeiwa ka buntši khorong. Basadi ka malapeng ba faga maušwa. Ka moragô ga mo di budule ba di tsaboléla. Basadi ba tiša maušwa a banna kgorong. Ba wéla godimu ga dijô. Khomo ya duméla mogala. Ke gore buušwa mo e šeba ka nama, a bo bete, bo phakiša bo feta mogolong. Ka moragô ga mo ba feditše tša go ja, gwa kakoléla mabjala ka buntši. Mogólô wa thôma go bolabola. Polabolo ya mogolo ke ge motho a enwa bjala goba meeti. Ge bo feta mogolong o kwa bore kweira, kwira, ke gore bo feta mogolo bo fologéla ka teng. Ke moka ke mafellô a tšhupô ya Mamogagare bakeng tha Mamotetwa.

Motogolo o lwéla ke malome wa gwe go hwetšana
boja-lefa.

2288

4847 M'ata a ngwana o fa ke malome wa gwe. Ge o bôna ngwana a tha nyake go diya maata, maata a gwe a rôba ke mmagwe le malome wa gwe. Motho mo a kare a tsoga bošego a ba le molala. Batho ba mo téhaba. Ka go tšhabiwa mowe, o tšeya le tše di tha mo lebanago. Ka gobane ba tšhaba go hwa. Ga gôna khomo e e ka latswago namane ya e ngwe. Khomo e ngwe le e ngwe e latswa namane ya yôna.

4848 O ka bôna ka basadi goba re ka re mosadi. Mosadi a ka ba le bana ba bathankana le basetsana. Baredi ba gwe ba bikiwa. Barwa ba gwe ba beka basadi. Baredi ba gwe ba ba le bana. Basadi ba barrwa bagwe le bôna ba ba le bana. Betši ba gwe a ka theke a ba rata bjale ka barediê. O ta rata bare-diê go fitiša basadi ba barwa ba gwe. Go bjale le godimu ga bana, go taratiwabana ba barediê. Bana ba morwa rrago le batogolo bôna, dijô bafiwa ka letsogo la mphapa. Ke gore le mogopolong a ba tene. Féla ge ba fapane le motho o šele, gôna mogopolo o wa feléla gôdimu ga kemellô.

4849 Mamotetwa o ephole madimabe ka noší. Madibabe ka noší. Madimabe a gwe a bile a gódimu ga ditogolo tša gwe. O ile a béléga ngwana wa ngwanenyane wa go swana naé. Monna o ile a thaba kudu, a re ke e pelege. Nkabe e be mthankana leina la gwe e be e ta ba Mamotetwa. Khanthe mo a riale ke moka o mo retée leina. Ngwana o ile a gana maina ka moka a we ba mo rélago. Khanó ya ngwana maina ke go lala a lla bošego. Bjale ge ba tšama ba laola, ditaola tšare mo releng leina la papagwe. Ke ge ba mo réla gore ke Mamotetwa. Ke moka molló wa ngwana wa féla.

2289

4850 Mamotetwa o ile a tšewa ke Marebole. Marebole ke mohu-magadi wa khóró ya ga Mothabe. O filo mo tšeya féla, e the ngwana wa khaitšadi ya gwe. Bjale ka ge e le mosadi wa pele ke yéna yowe a swaetšego go to latéla ngwana wa khaitšedi ya Marebole, ge a ka ya a motšeya. Féla a thóka go mo tšeya góna ke yéna yowe a swanetšego go tswala moja-lefa. A ka a ya a mo tšeya.

2290

4851 Mosadi wa bobedi a tšeya Mokhadi. Mokhadi ke moredi wa Mamogagare. Bjale ba ga Mašumu ba re, ga go kwale gore a ka re a tšere yo la lehono a yaka yo. Mamotetwa le Mamogagare a re mogaba wa tefa re épa le ka medi. Ka goriale mowe o tefetše ke mogaba l. Banna ba bóna ga bote gore tabe e dirile ke yéna. Ba ile ba mo homoléla ka theema the. The gódi mogéla mokowé, o raka bjang ngwa neno. Ke moka Marebolé a napa a tšeya Mokhadi.

4852 Ngwana wa tadi re mmóna ka mereto. Ka moragó ga mo go bikilwe Mokhadi, bana ba Mamogetwa ba thóma go hwa. Bjale batswadi ba Mamotetwa bare, re bolabotše gore go ya kang lehono o tšere ngwana wa rena, o nyaka lewa Mamogagare. Bjale wena wa fora forantšhetše ka yéna, wa ya wa tšeya moredi wa gwe. Bjale o wa bóna teng ya ngwana wa rena e ya féla e fella fathe. Mamogagare a féla a ya ga Marebolé go dira bokwélépa

bja gore, mosadi a diyo ba le bolwetš'í bja lekone. Ka goriale mowe o fifatš'a Marebolé pelo ya gore a theke a gopola go ya dingakeng. Bjale batswadi ba Mamotetwa bare, ka gobane le bolaya madi a lena, a gona taba. Ge le ka bo laya yo wa rena ngwana, re ta lešana tš'e go fiša.

4853 Lehu la Marebole. Marebole o ile a ba a o kwa bothoko bakeng tša mahu a bana ba Mamotetwa. Bjale a dira gore ba swane tš'e tš'wa ba yo tš'ama ba o kwa mahu a bana. Mamogagare o ile a leka ka maata go thibéla taba e we, empa a ka a duméla. Bjale a bóna gabote gore ngwana wa gwe o šala khakala. Ke ge ba loya Marebolé. Tela ya go ya ya thoka ka baka la gore mong wa mote o wa babja. Ka moragó ga bolwetš'í ke moka a napa a hwa.

2291

4854 Mamotetwa o be a šetš'e le ngwana ka o thii yowe leina la gwe e lego Lee. Ke ngwana wa mothankana. Thaga a e swe legokong. Ba ile ba leballa ngwana yowe. Batswadi ba Mamotetwa ba mmotš'a gore o thókómélé the tontolwana thewe. Ke moragó ga thello o bóné wa ga go mmoto o dule. Bogoš'í a ba lele. O leke ka maata go laya ngwana, gore thógó ke tš'hemo ba tlhago-lela. A theke a khatha ke go tš'ama a ija tš'a goja malaveng a batho. Ba ile ba laya bokwago.

4855 Mokhadi o be a na le bana ba ba thaano ba bathankana. Mokhadi a makatš'e boloi bja gwe bo tš'wa letsweleng la mmagwe. Bjale Mamogagare le yéna o mamile letsweleng la mmagwe. Bjale ba dirile gore bana ba Mamotetwa ba theke ba phela, ka baka la go nyaka gore batogolo ba gwe e be bona ba moja-lefa. Ke gore yo mongwe wa motogolo wa gwe. O bóne ka yéna ka mokhwa o we a ilego a hwetš'ana kš' boja-lefa ka góna. Ka nnete go ile gwa ba ka mokhwa owe gopotš'ego ka óna.

2292

4856 Moréró wa moja-lefa. Ka moragó ga mo thello the fedillé, ba ile ba bitš'wa mabapi le moréró wa moja-lefa. Ba ile ba bitš'a le bo malome ba bana. Bjale ba thóma go bula moréró. Le bitš'a ke rena mabapi le go eletš'isana ka yowe a ta

go fála a swere khoro e. Ke bolabola ka mokhwa o we ka baka la gore mohu o hwile a thešú a tšeya mong mošadi wa go béléga moja-lefa. Basadi bawe a ba šilego e no ba basadi féla. Ga re ga bōna mosadi wa go ta pele ke Mamotetwa, o na le morwa ka o thii. Mosadi wa bobedi ke Mokhadi, yēna o na le barwa. Ke yōna taba e we le bitšetšwago yōna. Ge a riale a gona a dula fathe.

2293 4857 Mamogagare o bakéla motogolo wa gwe. Ka moragó ga mo mmudi a bolabotšé, banna ka moka bare moja-lefa ke ngwana wa mosadi wa pele. Ba ile mo la ba šetšé ba o kwane mowe morerong o we, ke moka Mamogagare a thinya. A re ke nnete molaó ōna o bjale. Bjale mo basading ba babedi ba, ba fapane le molaó o we. Ka baka la gore le téere mogolo le moratho. Ka go riale mowe mogo ke Mokhadi. Ngwana wa Mamotetwa a ka theke a goléla ngwana wa Mokhadi. Ke moka ke mowe ka go ba ke nyaka gore le o kwe. A dula fathe. Re ka kwa malome a Lee gore yēna o reng.

4858 Dipolabolo tšá malome wa Lee. Morena lekhota. Ke re lekhota ka gobane hanna ge ba khobakane ke lona lekhota. Taba ya šita moka e išwa banneng ba melomo ya dikwabéla. Ke éma féla go ganetšá yo morwarre, bakeng tha bogolo. Nna ke nna mogolo wa gwe. Bjale go ile ka moragó ga lehu la papa, bare ke be moja-lefa. Nna ka noší ka gana ka baka la gore ngwana ka lapeng lešú ke be ke le noší. Mma a ka a tawafa go béléga, o ile a béléga ba e hwa. Bjale nna ke ile ka gana go ba nna moja-lefa, ka baka la gore tha go ja bo ngwaneno ka moswana the ja wena. Ka mothó le a bōna, Mamotetwa o belegile bana ka moka ba ile fathe. Bjale go filo éala thó na thelo the the thii the. Di teba ke lena ba bina tou, Thošéla, a dula.

4859 Mamogagare a goma a bolabola. Morena ba bina tou. Ke éméla go fetola mmolabudi yo a tha tšwago go bolabola ga na bjale.

- 2294 Ge motho a ile a gana bogolo, bjale bogolo bja gwe bja fiwa moratho. Bjale gare ga bōna yo mogolo ke mang. Ba mofetola ka gore yo mogolo ke yo no la a go gana boja-lefa. Ka baka la gore o bone letšatši pele. Wena ke wena yo mogolo fēla gōdimu ga dithoto. Wena o ka e tella pele go phasa badimung ka nte le yo a go go bēlégēla pele. A re ga e le nyepō ke nyepile. A di feleng le dirē ka mokwa o we lena le gopotšego.
- 4860 Kōmana dula o bapilwe, motha wa dira ga go tibji. Banna ka moka ba ile ba ganetša Mamogagare. Le ga go le bjale mathō a gwe a ile a fetoga ka moka ya ba a mahubedu. A ba ka ba di šala moragō. Morērō wa bōna wa fēla ka gore moja-lefa ke ngwana wa Mamotetwa, ka gobane ke yēna mosadi yowe, a tilego pele mo khorong ya ga Mothabē. Monna yo mongwe are, ra thebe re e phora ka puđi ya lengwai. Are kweng gore yēna ngwana o reng.
- 2295 4861 Lee a ba ganēla. Ka morago ga polabolo ya khopolo ya go nyaka go kwa moja-lefa. Ba ile ba dira gore a bitšewe, ke ge ba yo mmitša ke moka a ta. O bitša ke rena. Re go botša gore ke wena yowe o lego mong wa khoro e. Ngwana a re di a o kwaha, bjale ke a šitwa go ba mowe tulong e we. Ke šitišwa ke taba e. Mma o be a na le bana ba bantši, bjale ka moka ga bōna ga ba gōna. Ka lona lebaka lewe ke šitwa go dula mo tulong e.
- 4862 Le di bone, ge e le phuthi e tsogetše mogetše moragō, a ya tsogēla dielong. Bjale ngwana o bōna gore go ta dirēga bjang. A re mowe lena le ka bōna gore le ka dira bjang. Rena a gona mowe re ka go bōnago. Re bōna gore ke wena yowe o swanetšego go ba moja-lefa. Malome wa gwe, are ngwana o wa o kwala. Bogofī a ba llele. Leithō ka lethi le thoilē ke thehābi. Re bere kakatelana thapo e ngwe mo. Thapo e we a ya khaoga re dutši gōdimu ka maragō. Dirang gore moja-lefa e be ngwana wa lapa le lenyana. Banna ba ile ba dumēla mowe ngwana le malome wa gwe ba bolabotšego. Morērō wa sokologa ba re tšhupō e swanetše go ba ya lapa la Makhadi. Mamogagare mathō a boēla bothong.

4863 Tshupô e ta ba ka tsatsi la yona. Ka moragô ga tsokollo e we ya bona ka baka la khanô ya moja-lefa. Ditaba re di kwile bjale go fedile. Ra ta kwa ka wena molebendi, mabapi le tsatsi la tshupô ya moja-lefa. Go be go thabilwe pudi ka tsatsi lewe. Ke moka ba palakane mowe thopeng ya bona. Ba ya go ja dijô. Ka moragô ga dijô ba ntsha bjala ba nwa. Ke moragô ga mowe ke moka ba palakana.

4864 Molebendi o ntsha ditibišo tša go tibiša batho letšatsi la tshupô ya moja-lefa. Ka moragô ga mo bareri ba moja-lefa ba palakane, molebendi a šala a dira gore ba dirê bjala. Bjale mothang ba šnago mmela, o ile a ntsha ditibišo. Go šileng ga mmela le gona a ntsha ditibišo. Tsatsi la go riteletša le lona o ile a ntsha ditibišo. Bjale tibišo e ya boraro ke yona tibišo ya mafellô. Batho ba swanetše go teba gore ge ba riteletšitše bjala lehono, ka moswana ba apeya. Ka motso ba omela. Ka motso ola ke moka ba nwa. Ka lona letšatsi lewe ba nwago, ke lona letšatsi la go khobakana. Ba ba tšwago khole ba yo roballa ka bo khaufsi.

4865 Tsatsi lewe go nwewago bjala ke lona letšatsi la tshupô ya moja-lefa. Batho ba ile ba tala ba tilo bona mong wa bona. Bjale ke ge ba šupa Putetša morwa Mokhadi. Ditayô di ile tša no swana le tšewe tša mogo 4832(a). Bjale ka moragô ga ditayo tšewe, ba thaba dikhomo tše pedi. Gwa lewa nama le maušwa. Ka moragô ga dijô gwa nwewa mabjala. Ke moka ditaba tša tshupo ya moja lefa tša fela di eta mowe.

Temana ya 6: Ba ba Khobakanyago thoko.

4866 Ka moragô ga dikopano kopano tšago beya bo moja-lefa di fedile. Batho ka moka ba mo teba ga mmôgô le ba leloko la bo moja-lefa. Moja-lefa o swanetše go khobakanya lefa lewe la go šiya ke papagwe. Motho yowe a ka tšamago a khobakanya nae ke molatedi wa gwe goba molebendi. Ke gore moledi wa gwe ge e thale yo monyana. Ka moragô ga mo thoto ka moka ga yona e khobakane, ke gona ba leloko ba ka bitšiwago. Ba bitše-

tšwa go tilo rera babaganyo ya thoto. Ka gobane bathologadi le bona ba swanetše go hwetšana kabéló.

2298 4867 Kabaganyo ya dithoto. Bjale ge dithoto di khobakane, ba lelokó ba bitšwa. Ba rapiwa ge ba tile, ke moka moja-lefa o ba botša the bitšetšwa. O ta éma gare ba bona, kholo e ke le bitšetšago ke e. Dithoto ka moka tša go šiya mohu ke dikhobakantše ka moka. Bjale ke retang le dibóné le ke letšišano ya gore di swanetše go a biwa ka mokhwa mang.

4868 Dithoto ka moka di boniwa pele ga kabaganyo. Mokhobagantšhi wa thoto ke moka o wa ba šupa. Ka morogó ga mo ba e bone, ke moka ba bošla ba yo dula fathe. Bjale ba rera gore bathologadi ba swanetše go hwetšana bokae. Ka lona lebaka lewe moja-lefa a še molaudi wa kabaganyo ya dithoto. Ba abi ba dithoto ke ba leloko. Moetella pele wa bona ke motho yowe a go ba a lela moja lefa. Ka dipolabolo ba thusana ka thona ka ka moka ga bona.

2299 4869 Mowabi wa dithoto o waba ka go lekana. Ge mohu e be e le monna wa basadi, basadi ka moka ba swanetše go khobakana ka moka ga bona. Bjale mowabi a šupé mothologadi yo mongwe le yo mongwe mowabé wa gwe. Ge a ile a šiya melato ba swanetše go lefa melato ewe pele ga kabaganyo. Bjale e tare mo di šetše ya ba góna a khónago a béla bathologadi. Bjale mašaledi ba ka khóna ba a baganya moja-lefa. Ke gore thephokotha bina malapa the a fiwa. Moledi le yéna o swanetše go fiwa khomo ka gobane o ile a thuša moja-lefa mabapi le khobakanyo ya dithoto. Ke mowe go bolwabolwago ka gore kabaganyo ya mašaledi.

4870 Moja-lefa o swanetše go šala a nyakéla tša gwe dithoto. Mothu wa mohu ke wa bathologadi. Ge mohu a hwile e be e le kgošana goba ngaka. Moja-lefa o swanetše go šala a thekiša batho melato ka goriale mo we tšewe ba tswallago kgóro ka tšona ke tša gwe. N wana wa ngaka thoto ya gwe ke ya ditaola.

Ka tšona o ta kwetsana thoto e ntša. Dithapō tša khoro le bongaka ke tšona tša moja-lefa. Ka tšona ba hwetsana dithoto. 4871 Mohu wa mosadi. Motho mo a ile a hwa a na le mosadi. Dithoto tšagwe a di na kabaganyō, ka gobane mosadi a na mogadikane. Dithoto tšewe ka moka dilaolwa ke moja-lefa. Moja-lefa a swanela go raloka ka tšona. Mo a nyaka go šumiša the thengwe tha dithoto o swanetše go botša bongwanabō. Katšona dithoto tšewe o swanetše go tšisa baratho basadi. Moratho wa gwe a dira molato ke yēna yowe a swanetšego go lefa mafello.

Puku va 4

2300

4572 ; Tema va 24

4572 Temana ya 1: Khobakanō ya ba leloko go beya moja-lefa le go bolabola ka thoto. 2152.

4614 Temana ya 2: Go the be ba bagolo tabeng ya tšhupō ya moja lefa 2172.

4646 Temana va 3: Mophuthi wa kopanō va ba leloko 2188

4730 Temana va 4: Khobakano va tšhupō va moja-lefa. 2230

4776 S. 2 Madome o ile a rwala nwa. wa bobedi a toga 2252.

4792 S 3 Phapano va lehu la monna le mosadi 2260.

4828 Temana va 5 : Go gana boja-lefa 2278.

(a) 4832 Biale ka moteng wa Mašumu 2280.

4846 S (b) Motogolo o lwela ke malome wa gwe go hwetša boja-lefa 2287

4866 Temana va 6 : Ba ba khobanyago thoto 2297

END 892.